

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN alezredes

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY őrnagy

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári

cskek száma:

25.342.

Megjelenik:

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153-079.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,**Hiszek egy isteni örök igazságban,**Hiszek Magyarország feltámadásában.**Amen.*

Aratás 1941-ben.

Mindig és mindenütt a világon ünnepi hetek voltak és lesznek az aratás időszaka, áhitatos, hálás és fohásztelt az új kenyér megszegésének perce. Minél kisebb és szegényebb a nép, annál több aggodalommal lesi a tavaszi-júniusi időjárást, amelytől sorsa gazdagodását várja. És ha a földrajzi adottságok mellett a nemzet a történelem útvonálán is mostohán él, szenvedéseket arat, annál buzgóbb dicsérője az isteni akarásnak s ezekről a népektől származik a legenda vagy hit, hogy minden búzaszem alján Krisztus arca van.

Ki tudja ma már, nem magyar száj volt-e az, amely legelőször kiáltott fel a csodálkozástól, amikor kérges kezében a búzaszemet morzsolgatta, figyelte és közben észrevette a Krisztus-arcot. Valamikor, még a ködös multban, az ősi hazában vagy a tatárjárás után, a mohácsi szörnyű omlás után? Krisztus-arcot látott, annak körvonalaait a szem aljában és azóta áldott a szem... Ettől olyan alázatos a gazda és jóízú a verejtékkel kényékbe rakott Élet. A szem égi rajza első meglatása után rakták először keresztbe a termést, amitől minden jót vártak, mint Krisztustól... Ezért van, hogy a friss kenyér megszegésénél fejet hajt a hívó lélek és keresztet rajzol arra...

Ma talán sokkal inkább, mint valaha is.

A mult esztendő, mintha az időjárásban is változást hoztak volna és mintha ez a változás előjele lett volna a világ arculata változásának is. Egyre hevesebb vággyal lestük az éltető és érlelő napsugarat és egyre kevesebbet kaptunk belőle, sokkal nagyobb érték volt tehát minden napos nap, mint valaha is. Így lett a szemnek is esztendőről esztendőre aranyabb a valutája. Ez eszméltette rá újból az igaz embert a maga rettentően kicsiny voltára és emelte fel benne a lelket újból a magasságok felé, a szem alján is élő Krisztushoz.

Az élet folyásában most zúgó örvények támadják a nemzetek sorsának hajóját és nincs senki, aki ennek súlyát ne érezné.

Zúgó törvények mélyén vészek leskelődnek s maga az Ember csak duzzasztja a vesztes sodrát s azon van, hogy a másik minél erőtlenebbül ússza meg és át ezeket a veszélyeket.

A búzaszem ott van a veszélyek legmélyebb-jén. A vesztest kívánók akarása a Krisztus-arcos Életből minél kevesebbet juttatni a másiknak. Ma gyűlölt lett ez az áldás, — ha az a másiké.

Az, aki e vesztest akarja, nem más, mint szolgálja és megteremtője annak a hazug világnak, amely ma átokként fekszik az igazukért verekedők életén és amelynek elpusztításért a hit, hűség, nemzetszeretet ma küzd. Küzd úgy, mint soha a világ történelme során. A szó legkomolyabb értelmében a létért küzd. Itt minden búzaszem óriási jelentőségű!

A harc eszköze megszámlálhatatlan. A csendőr is látja ezt a harcot, ennek eszközeit a csendőr jól ismeri és míg a harc el nem dőlt, ezeket szeme elől nem engedheti. A gondok, amelyek a csendőr vállát a mai napokban terhelik, a munkálkodás a nemzet-életéreje épségben tartásáért, ma óriásiak. Büszke öntudattal kell ezt tudni és úgy kell tekinteni, mint az aratás munkái rendeltetését, akiknek egyetlen búzaszemet sem szabad elveszni hagyni, elveszteni.

Egyetlen munkánkból sem hiányozhat tehát ez a harc, amelynek — ismételjük — egyik célja, hogy minél kevesebben szeghessenek az új kenyérből és minél többen lessék kétségbeesetten a következő telet. A lelkek, a munkára kész karok el-sorvasztása ép úgy célja és eszköze ennek a harc-nak, mint a termés tényleges elpusztítása. Latrok mindig akadnak a harcra, fajtabeliek között is talán, de még többen azok közül, akik a nemzet törekvéseiből sohasem vették ki részüket és akiknek egészen mindegy, hogy milyen nyelven, hol élnek világukat. Ezek a latrok nemcsak a maguk egyéni, hanem annak a nemzetközi közösségnek a törekvéseit szolgálják így, amely a nemzetre Triant, fegyvertársainkra pedig a maguk hasonló átkát parancsolta.

A falvak, községek világában ezzel a tudattal nézze a csendőr a munkakörét és kiméletlenül ragadja meg trianoni sírásóink latorjait, vigyázzon szüntelenül, mert ezek ott alázatoskodnak a hivatali küszöbökön és előzékenykednek az élet minden ajtajánál, vigyázzon, minden szavuk és jelük és tettük: visszahozni, újratemetni a régi világot. Azt, ahol nemzeti, keresztény nincs, de minden más igen.

A Krisztus-arcos búzaszemre ma, 1941-ben így kell a csendőrnek tekintenie és így kell nézni portyázásai közben a hajnaltól éjjelig izzadó magyar arató testvéreket, akiknél erősebb oszlopai ma nincsenek a nemzetnek.

Helyszínrajzok.

Írta: DR. KULI SÁNDOR főhadnagy.

Testületünk országosan elismert hírnevének gyarapításához nagy mértékben hozzájárultak azok az egyszerű helyszínrajzok és vázlatok, amiket a járőrök a feljelentésekhez csatoltak.

Egy kúriai bíróval beszéltem, aki elragadtatással mondta, bámulja, hogy a középiskolát sem végzett csendőr altisztek milyen ügyes, szemléltető rajzokat tudnak készíteni. Más alkalommal egy főszolgabírótól, ismét más alkalommal egy ügyésztől hallottam hasonló dicséretet.

Természetes, hogy a bíróságok jó néven veszik a rajzot, mert az sokkal többet mond, mint egy terjedelmes helyszínleírás, s ezáltal megkönnyíti munkájukat. Azt hiszem, hogy a bíróságok nem mindig tökéletes rajzokat dicsértek meg. De ha kevésbé jó rajzok is kiérdemelték dicséretüket, törekedjünk arra, hogy a jövőben tökéletesebb rajzok váltsák ki az elismerést.

Ezek a dicséretetek indítottak arra, hogy az alábbi dolgozatomat megírjam és megszerkesszem a mellékletét képező „Mértékgyűjtemény“-t.

Legtöbbször előforduló hibák a csendőrök rajzaiban.

1. Egy rajzra akarnak mindent összetömöríteni. Előfordul, hogy több kilométeres a helyszín, amelynek egyes pontjain apró részletek is érdekelnek a szemlélőt. Persze ezt nem lehet egy rajzon kifejezésre juttatni. Ilyenkor az a helyes, hogy az egész helyszínről egy általános rajzot, annak részleteiről pedig külön-külön rajzot kell készíteni.

2. A rendelkezésre álló papírt nem használják ki. Láttam már félív nagyságú papíron nem egy olyan rajzot, ahol a csendőr a tulajdonképpeni

helyszínt 4 négyzetcentiméter nagyságúra rajzolta. Természetes, hogy a rajz nem volt áttekinthető. Pedig, ha a papír terjedelmét kihasználja, ugyanazt a helyszínt a 20×20 cm, tehát 400 négyzetcentiméter nagyságú papíron áttekinthetően megrajzolhatta volna.

3. Olyan dolgokat is felvesznek a rajzra, ami nem szükséges. Láttam egy csendőri rajzot, amelyen meg volt rajzolva a vasútállomás, a téglagyár, az erdő és a község temploma, amikor kb. 20 m hosszú és 10 m széles helyszín ismertetésére volt csak szükség.

4. Nincsenek tekintettel az arányra. Egy gyilkosság helyszínének rajzánál a csendőr nagyobbra rajzolta a kést, mint a holttestet.

5. Legtöbb hibát azonban a mérték megválasztásánál és annak megrajzolásánál láttam. A csendőrök általában vagy 1:100, vagy ritkán 1:200 arányban rajzolnak. Igen ritkán lehet látni 1:50 arányban készült rajzot.

A hiba azonban nem is itt van tulajdonképpen, hanem ott, hogy előbb elkészíti a csendőr a rajzot s csak aztán keres hozzá mértéket (merlet).

Törekedjünk tehát használható rajz készítésére. Ehhez a főbb tudnivalókat az alábbiakban adom:

A helyszínrajz elkészítésének részletei.

I. Előmunkálat.

II. A rajz elkészítése.

III. Feliratok, jelek, jelmagyarázat.

1. Előmunkálat.

1. Megállapíthatjuk, hogy hány helyszínrajzot készítsünk. Célszerű egy olyan rajzot készíteni, amely az egész helyszínt felöleli és — ha szükség

Az ötödik gyerek.

Írta: CSURKA PÉTER.

Lehullott a hó. A Gutin teteje fényes lett, mintha a jó Isten vakító ezüsttel vonta volna be. A vaddisznók meghengergöztek a hóban, az őzek először ijedeztek a fehér világ láttán, régi ösvények után szimatoltak, miket most eltakart előlük a fényes fehérség. A farkasok lejjebb húzódtak a patakok mentén, a medvék dideregve álltak egy-ideig, áztán dűnyögve cammogtak oduikba.

Tél lett egyszerre a hegyek között. Ekkor született Vaszilijék ötödik gyermeke. Pásztoemberek, akik lent jártak a falvakban, azt ujságolták, hogy odalent még híre sincs a télnek. Vaszilij éppen úgy csodálkozott ezen, mint a kisasszonyok, ha sétáltak a korzón, ahová bevilágított fehér fejével a Rozsáj és a Gutin. Amaz a várost látta nagynéha, a kisasszonyok meg csak távolból ismerték a hegyeket.

— Na, ezt a gyereket — motyogta Vaszi a kecské mellett — Szilviusznak kereszteltetem, mégpedig a városban.

Egy reggel fel is kerekedtek a gyerekek. Benea Juon vállalta a keresztzülöséget. Az egyik erdővéddel izente ezt Vaszilijnak, hogy várják ő és felesége, Flóra, Vaszilijt, meg a gyereket a lacfalui útszéli zsidó kocsmárosnál.

Vaszilij megérkezett a gyerekekkel pontosan. Az újszülöttet Arritonné, a hegyek fogatlan vén bába-asszonya hozta. (Ha valaki jól megnézte Arritonnét, piszkos, feketekörmű kezeit, belátta, hogy a jó Isten örökös minden új élet és az életadó anyák felett, ahol ez a vén banya fitogtatta tudományát...)

A gyerek már Szilviusz volt. Megkeresztelve. Egy széken szuszogott, ott a kocsma egyik sarkában. Nyivákolt egy sort, labdányi fejét jobbra-balra forgatta, csámesogott, kereste az anyja mellet. Az anyja pedig az ágyban feküdt, fenn, a hegyek között, a kalyibában és várta őt. Nagyon várta, mert megduzzadt melle sajogni kezdett, fájt. Kellett volna már a kis Szilvi, hogy megmentse őt a meleg tejtől, melyet az Isten fakaszt ilyenkor gyermekbimbók táplálására.

De bizony Szilviusz nem jött. Vaszilijnak, Beneának és feleségének, Flórának, de meg a vén fogatlan Arritonnénak is, kegyetlen kedve kerekedett. Már a harmadik liter pálinkát itták. Az útszéli zsidókocsmáros dicsérte őket, hogy milyen jó vendégek, nem kerülük őt el és hogy nagyon örül ennek is, hogy az áldomást nála isszák a gyerek egészségére. Nem is kell, hogy fizessenek, legyen ez a három-négy liter pálinka ára előleg a tavaszi gyap-

van rá — több olyant, amely annak részleteit mutatja.

2. Megállapíthatjuk, hogy milyen nagy az a terület, amelyet a cselekmény ismertetése céljából le kell rajzolni. Itt arra törekedjünk, hogy mennél kisebb területet kelljen lerajzolniunk. Tehát csak azt a területet, ahol a cselekmény lejátszódott. A tájékoztató szolgáló tereptárgyak és tereprészletek helyet elegendő egy nyíl s azon a magyarázat. Pl.

„Vasútállomás 500 m.

3. Kijelöljük a terepen a helyszínek 4, de legalább 3 sarkát, alkalmas módon. Pl. karóval, kódrabbal, szalmacsomóval stb. Ez lesz a helyszín kerete. A kijelölésnél arra törekedjünk, hogy a terület négyzet-, vagy téglalapalakú legyen, mert akkor könnyebb a mérés is, meg a rajzolás is.

4. Megmérjük az így kijelölt helyszíni terület hosszát és szélességét. (A keretet.)

5. Megmérjük a rendelkezésre álló papír hosszát és szélességét. Ha megvan a mérték-gyűjtemény,

akkor annak a papírra illesztésével, ha nincs, akkor számítással megállapítjuk, hogy milyen mérték használata mellett tudjuk leggazdaságosabban kihasználni a papírt.

A felírásoknak és a jelmagyarázatnak helyet kell hagyni!

6. Megszerkesztjük, vagy — ha már készen van — előkészítjük a mértéket. (Mérlet.)

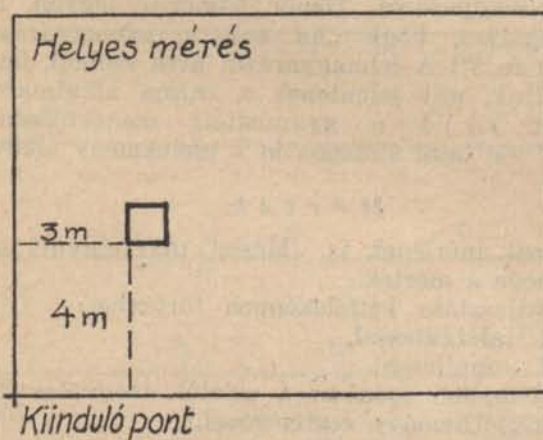
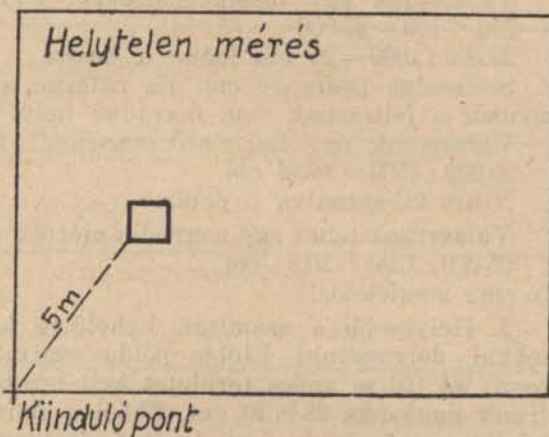
II. A rajz elkészítése.

1. Meghatározzunk egy kiinduló pontot a helyszínen is és a papíron is. Kiinduló pontnak lehet a helyszínen is és a papíron is a keret egyik sarkát vegyük. (L. a 2. pontot.)

A kiinduló ponttól kezdjük a mérést méterrel, vagy ha a helyszín nagyobb és nagy pontosság nem kívántatik meg, méteres lépésekkel, esetleg becsléssel.

2. A papírra berajzoljuk a keretet a már meglévő mérték (mérle) segítségével puha ceruzával, törölhető módon.

3. Derékszögben mérjük.

júra, meg a kecskeszörre. Elég neki a szava, hogy már most megvette a gyapjút, szőrt, ő nem csapja be őket, csupán ismerjék el, hogy háromszáz lelt felvettek előlegként. Az eléjük tolt cédulát Vaszili-jék alá krixkraxolták, ki ahogy tudta, azután folyt a mulatság tovább.

Vaszilij Flórával, a komaasszonnyal ölelkezett. Olyasmiket mondott neki, hogy Flórának csak egy szavába kerül, akkor elteszi láb alól Beneát s összeáll vele. Megúrta az asszonyát, Virágot, mert Virág nem tud mást, csak gyereket szülni. Flóra nem állt kötélnek, de azért hagyta magát ölelni, csókolni az ura előtt. Benea olykor hátba vagdosta őket, tüszőjéhez kapkodott a fejszéje után. Ilyenkor Arritonné vetette közbe magát, rácsimpaszkodott Beneára, illegette magát, táncolni hívta. Erre Benea megforgatta a vén asszonyt, szakadt belőle a nóta, ardeleánát táncolt.

Aztán hajnalodott... A zsidó kocsmárostól elköszöntek, ki ahogy szokott és nekiindultak a hegynek. Elöl ment Vaszilij, szakadatlanul szidta Arritonnét. Hátra a részeg asszony a rongyokba bugyolált gyerekekkel. Vaszilij többször elvágódott, hilitázott benne a pálinka. Patak mentén haladtak. Itt már hó volt s amint magasodott a hegy, úgy vastagodott a hó is. Vaszilij részeg fejével is

megállapította a nyomokból, hogy ott farkasok jártak, amott özek taposták ki a havat, ott pedig szarvasbak ugrott meg.

Az asszony lemaradt.

— Jutye mai! — kiáltott Vaszilij!

Késő este volt, mire felértek a karámhoz, Vaszilij faháza elé. Vaszilijt körülszaglászta a gyerekek. Füstölt a pálinkától. El is nyúlt azonnal a földön, nyomban elaludt. Arritonné is, betámolygott, vigyorgott.

— Megjöttünk — mondta.

A rongypólyát az ágyhoz vitte. Csukladozott a vén banya.

— Hangja se volt ennek a gyereknek.

— De hol van? — nyögött fel az anya. — Hol van az én gyerekem?... Oh, Istenem, kiesett a pólyából, kicsúszott a pólyából...

Hátrahanyatlott, kegyetlenül fájta a melle s melében a szíve.

A banya összerogyott. Hogy aztán a pálinkától, vagy a fájdalomtól, nem lehet azt már tudni.

Mondom, a hegyek között leesett már a hó és a farkasok a patakok mentén lejjebb húzódtak. Vaszilij látta is a nyomokat, amint jöttek fel Arritonnéval a keresztelőről az ötödik gyerekekkel...

4. A megmért távolságokat a mérték segítségével azonnal be kell rajzolni.

5. Puha ceruzával húzzunk kitörölhető segédvonalakat.

III. Felírások, jelek, jelmagyarázat.

1. A felíráshoz tartozik

a) *A fejezet.* Pl. M. kir. marosvásárhelyi X. csendőrkerület. Csíkszeredai örs.

b) *A rajz megcímezése.* Pl.

„Helyszínrajz

az András Péter somlyói lakos sérelmére 1941. évi április 2-án történt betöréses lopás helyszínéről.”

c) *A helyszínrajz keltezése és aláírása.* Ez az utolsó ténykedés, de ne maradjon el.

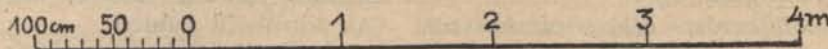
2. Jelek.

a) *Az északi irány jelzése.* Itt gyakran előforduló hiba, hogy az „É” jelzést már akkor meg-rajzolja a csendőr a papír bal felső sarkában, amikor még hozzá sem fogott a rajzhoz. Célszerű ugyan — ha lehet — úgy rajzolni a helyszínt, hogy az Észak a papír felső részén legyen, mert a térképek is így készülnek, ez azonban nem követelmény és elsősorban az az irányadó, hogyan tudom a papírt leggazdaságosabban kihasználni.

b) *Jelzések a rajzon.* Ezek tetszés szerinti lehetnek. Így +, O, X, *,))) , de lehetnek számok is, pl. 1., 2., 3. stb. A jelzések mindig feltűnőek, színes írónnal írtak legyenek.

c) *A mérték berajzolása a rajz alsó részén.* Pl.:

Mérték = 1:50

3. *Jelmagyarázat.* Tömör, kimerítő legyen. Elvül szolgáljon, hogy „ha sok a jelmagyarázat, gyenge a rajz!” A jelmagyarázat arra szolgál, hogy megmondjuk, mit jelentenek a rajzon alkalmazott jelek. Pl.)))) = a gyanúsított menekülésének iránya. * = a tanu álláspontja a cselekmény elkövetésekor.

M é r t é k.

Nevezik mérlenek is. „Mérle” már elavult szó. Helyes neve a mérték.

Megválasztása kétféleképpen történhet:

1. találgatással,
2. számításal.

Legkönnyebb azonban a mérték megválasztása a mérték-gyűjtemény segítségével.

1. A találgatásra példa: (így oktatta az egyik tanalosztálynál a segédoktató) 250 méter hosszú és 160 méter széles területet kell lerajzolni. Papírunk nagysága 28×20 cm.

Választunk egy mértéket = 1:100 a)

$$250 \text{ m} \times 100 = 25.000 \text{ cm.}$$

25.000 : 100 = 250 cm papír kellene az 1:100 mérték választása mellett. Papírunk azonban csak 28 cm hosszú.

Választunk egy másik mértéket = 1:1000 b)

$$250 \times 100 = 25.000$$

$$25.000 : 1000 = 25 \text{ cm lenne a hossza.}$$

Szélessége pedig 16 cm. Ez ráférne a papírra,

azonban a felírásnak nem maradna hely. Választunk egy harmadik mértéket = 1:1500 c)

$$25.000 : 1500 = 16.66 \text{ cm.}$$

Nincs kihasználva a papír.

Választunk tehát egy negyedik mértéket = 1:1200

$$25.000 : 1200 = 20.8 \text{ cm.}$$

Ez már megfelelő!

2. Helyesebb a számítás. Lehetőleg kerek számokkal dolgozzunk! Előbbi példa szerint: 250 m hosszú és 160 m széles területet kell lerajzolni. Papírunk nagysága 28×20 cm. Ebből a felírásnak és a jelmagyarázatnak fent és lent összesen 8 cm-t elhagyva, marad: 20×20 cm.

A papír hosszát (20 cm) elosztjuk a méterek számával. 20 : 250 = 0.08 cm.

Tehát 1 métert 0.08 cm papírra kell rajzolni, akkor 10 métert 0.8 cm papírra és

100 méter 8 cm nagyságú lesz a papírunkon.

Megkaptuk a „szerkesztő egységet” = 10 m = 8 milliméter. Elkészíthetjük a mértéket:

De még ki kell számítani a méretarányt.

Módja:

Szerkesztő egység 100 m = 8 cm.

A métert átváltoztatjuk cm-re és

$$10.000 : 8 = 1250.$$

Méretarány tehát = 1:1250.

A mérték-gyűjtemény.

Ezt a sok számításal járó munkát akarom megkönnyíteni azáltal, hogy megszerkesztettem e cikk mellékletét képező MÉRTÉK-GYŰJTEMÉNY-t és azt a Csendőrségi Lapok szerkesztőségének áldozatos segítségével minden csendőrhöz eljuttattam.

(Egyelőre így, papíron, a cikkben adjuk ezt, de most dolgozzunk azon, hogy azt fémből vagy falemez-képből elkészíttessük, amit azután a járőr magával

vihet. Hasonló lesz az ács, asztalos stb. „zollstock”-jához. Szerk.)

A „Mérték-gyűjtemény”-ben 1:15-től fölfelé 1:10.000-ig összesen 32 mérték van felvéve. Ezek azok a mértékek, amelyekkel a csendőrnek a helyszínrajzok elkészítésénél leggyakrabban dolgoznia kell. Ha nagyobb terület lerajzolása válik szükségessé, ezt a „Mérték-gyűjtemény”-t akkor is lehet használni, csak meg kell szorozni a mértéken feltüntetett számokat 10-zel, 100-zal, vagy 1000-rel.

A MÉRTÉK-GYŰJTEMÉNY használatához nem kell sok magyarázat.

A mérték megválasztása a mérték-gyűjtemény segítségével nagyon könnyű, mert

1. megállapítottuk, hogy milyen nagyságú területet kell lerajzolniunk;

2. a felírásoknak megfelelő helyet elhagyva megállapítottuk, milyen nagy a rendelkezésünkre álló papír;

3. a mérték-gyűjteményt a papírra illesztve, megkeressük azt a mértéket, amelyik legjobban megfelel.

Például: 80 m hosszú és 60 méter széles terü-

letet kell lerajzolni a 20×15 cm nagyságú papírra.

(Gyakorlásképpen vegyen elő az olvasó egy ilyen nagyságú papírt.)

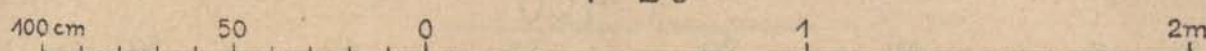
A mérték-gyűjteményből megkeressük azt a mértéket, amelyiken a 80 méter megközelítőleg akkora, mint a papírunk hossza.

Ez = 1 : 450.

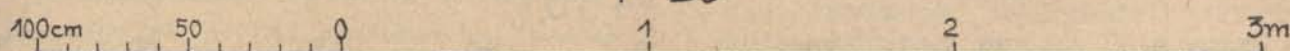
1 : 15

1 : 20

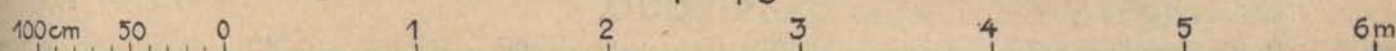
1 : 25

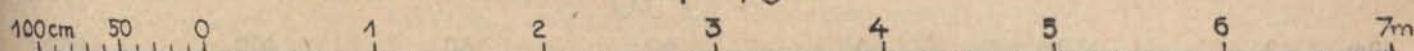
1 : 30

1 : 40

1 : 45

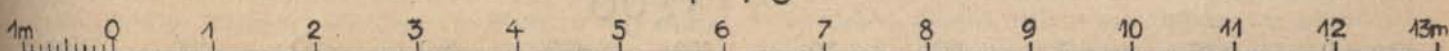
1 : 50

1 : 60

1 : 75

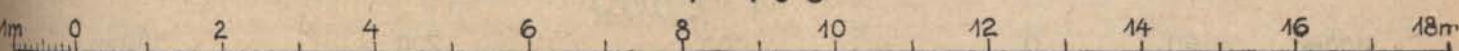
1 : 80

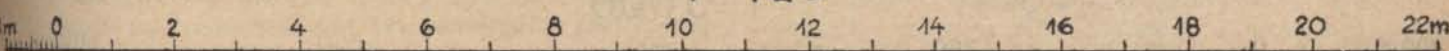
1 : 90

1 : 100

1 : 120

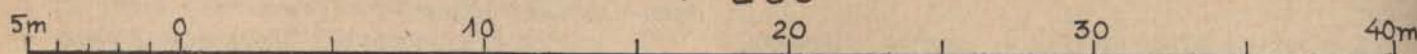
1 : 150

1 : 200

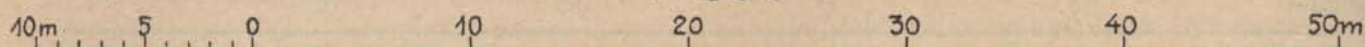
1 : 250

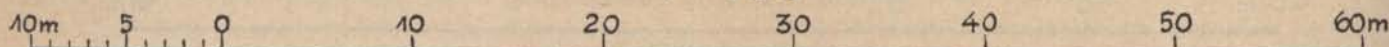
1 : 300

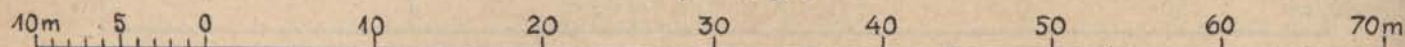
1 : 350

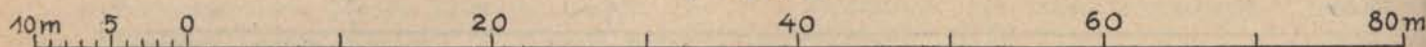
1 : 400

1 : 450

1 : 500

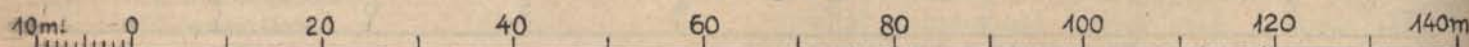
1 : 600

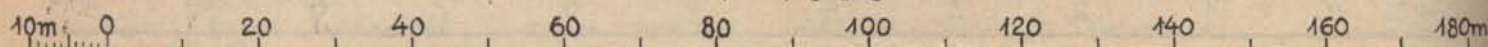
1 : 750

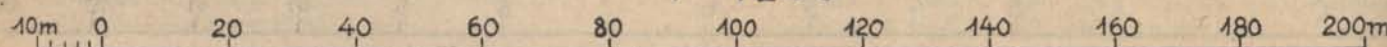
1 : 800

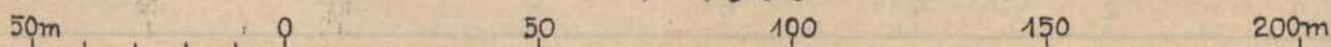
1 : 1000

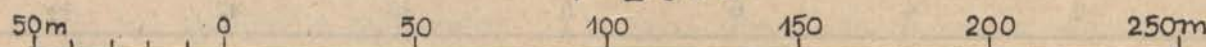
1 : 1200

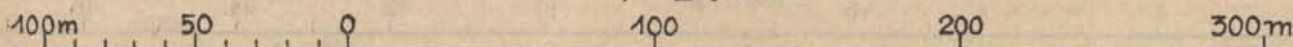
1 : 1500

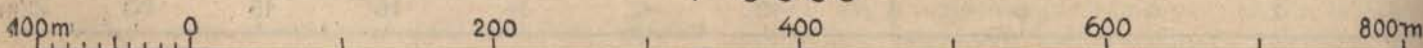
1 : 2000

1 : 2500

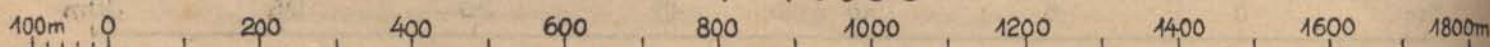
1 : 5000

1 : 7500

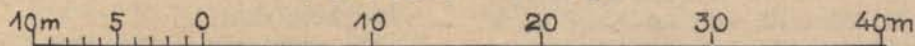
1 : 10000

Megnézzük azonban, hogy az 1:450-es mérték választása mellett fel tudjuk-e rajzolni a 60 métert papírunk szélességére. Igen!

Most az 1:450-es mértéknél behajtjuk a mérték-gyűjteményt. Ezáltal egy vonalzót kaptunk,

Mérték = 1:450

Ezzel a cikkkel nem azt akarom elérni, hogy minden csendőr mérnöki rajzokat készítsen, csak segítséget akarok nyújtani annak, aki tökéletesebb

amelynek segítségével azonnal fel tudjuk mérni a pontos távolságokat a papírra.

Mikor a rajz készen van, a mértéknek egy részét a rajzpapír szabadon maradt alsó részére rámásoljuk. Így:

munkára törekszik, hogy méltán lehessen büszke arra a rajzra, amit kezéből kiadott.

A helyszín nyitott könyv.

Írta: GÖNCZY ANTAL tiszthelyettes (Kassa).

A helyszín nyitott könyv, csak tudni kell olvasni belőle. Ezt mondja a kriminalisztika tudománya. Ennek az igazságnak bizonyítására a nyomozó alosztályok helyszínelő alcsoportjában teljesített, 10 évet meghaladó szolgálatomból sok eredményes nyomozást tudnék felsorolni. Leírok itt egy esetet.

1940 október 6-án az X-i őrs a kassai nyomozó alosztálynak távbeszélőn a következőket jelentette: „Szűcs Miklós n...-i lakost ma reggel az n...-i határban egy legelőn halva találták. Fején két lövés sebhez hasonló sérülés látszik. Pénze hiányzik. Rabló-gyilkosságot látok fennforogni. Polgáriruhás nyomozók kivezénylését kérem.”

Helyszínelő alcsoport kivezénylését az őrs nem kérte.

Az alosztályparancsnokság az őrs támogatására Mészáros József törzsőrmestert vezényelte ki polgáriruhában.

Az őrs járőrei az őrsparancsnok vezetése alatt a polgáriruhás nyomozó támogatásával a nyomozást különböző feltevések alapján több irányban bevezették rablógyilkosság, illetőleg gyilkosság gyanúja miatt, mert a megejtett bírói hullaboncolás eredménye szerint is az áldozat halálát tompafelületű, szegletes tárggyal mért ütések okozták. Az ütések mindegyike halálos volt. Megállapította a boncoló bizottság és megállapításának a boncjegyzőkönyvben több helyen is kifejezést adott, hogy „az áldozat testén talált véraláfutásos sérüléseket a tettes cipő-sarok-rúgásokkal idézte elő”. Sőt, külön kifejezést adott a boncoló bizottság a jegyzőkönyvben annak is, hogy „az elhalt vizsgálatánál semmiféle bizonyíték nem volt feltalálható arra nézve, hogy az illető az ellene intézett támadással szemben védekezett volna”.

Minthogy a több irányban bevezetett nyomozás eredménytelen maradt, a polgáriruhás nyomozó kérésére az őrs helyszínelő kivezénylését is kérte a nyomozó alosztálytól a helyszíni szakszerű rögzítésére. Az alosztályparancsnokság engem vezényelt ki. A helyszínre azonban a rossz közlekedés miatt csak 8-án, tehát a harmadik napon érkeztem, ahol természetesen már csak bemondásokra voltam utalva.

A hullát előző napon a kiszállott bizottság felboncolta s azután a hozzátartozók hazaszállították és felravatalozták. Így a helyszínen már nem sokat

lehetett látni, de még így is sokat lehetett olvasni. A hulla fekvőhelyén földbeivódott vértócsa volt. Közvetlen környékén, mintegy 18 m sugarú körben elszórva találtam az áldozat ruházatának foszlányait. Az áldozat ruházata ugyanis le volt tépve, s testén csak annyi ruhafoszlány maradt meg, amennyit a hátán volt hátizsák kötője a vállaira és derekára a nadrágszíja odaszorított. A letépett ruházat foszlányokban, úgyszólván pelyhekben volt található az említett körzetben, az éjjeli esőtől a fű közé, a földre tapadva. Nagy segítségemre volt, hogy a járőrök ügyesen megjelölték az egyes tárgyak helyét földbeszúrt karókkal, így pontosan vissza tudták azokat rakni eredeti helyükre. Így pl. az áldozat hátizsákjában volt mérőléce a hulla fekvőhelyéhez 17.5 m távolságra találták meg a fűben. Ugyanígy elszórva, különböző távolságokon találtam meg az összeszaggatott papírban volt cigarettadohányt, az összeroncsolt gyufásdobozt, az összetépett noteszt, használt vasúti jegyet, szövettel együtt leszakadt mellénygombokat, sőt megkerült 8.5 m távolságban a fűben az a pénzeszacskó is, pénzzel együtt, melyet az áldozat a nyakában szokott viselni. A hátizsákban volt kőműves-habareskanálnak a nyele apró szilánkokra volt hasadozva. Foszlányokban volt a sapkája, a lábain volt vadászharisnya, sőt a jobb lábán volt bakancs szárának egész belső oldala a talpbéléssel együtt durván kiszakadva, darabokban elszórva a fű között volt. A bakancsok szárából több fűzőkarika ki volt szakadva.

A helyszín megtekintése után mindjárt arra a meggyőződésre jutottam, hogy a helyszínek ezt az állapotát nem emberi kéz, de állat sem idézte elő. Megállapításomat közöltem az őrsparancsnokkal és a nyomozó járőrökkel. A járőrök egyes tagjai nem értettek egyet velem és ember tettsége mellett foglaltak állást. Ezt kizártnak tartottam, mert a ruházatot ilyen foszlányokra, jobban mondva pelyhekre tépni emberi kéznek egy éjszaka kevés, sőt leszögezhetjük azt is, hogy a ruházatot így megörölni emberi kéz képtelen. Gondoltam pl. robbanásra, olyan feltevessel, hogy az elhalt valahol robbanóanyaghoz jutott, ami ezen a helyen robbant fel nála, de gondoltam valami rendkívüli természeti erőre is.

Ezután a hulla megtekintésére kerékpáron a községbe mentem a szakaszparancsnokkal együtt. A háznál, amelynek udvarán a község már a temetésre gyülekezett, felkértem a hozzátartozókat, hogy a szobából menjenek ki és a koporsót felfeszítettem. A hozzátartozók persze nem jó szemmel néz-

ték ezt, de röviden megmagyaráztam, hogy kötelességet teljesítek. Azután mosdótálban vizet, szappant és egy darabka ruhát kértem, amellyel a hulla sebeit lemosogattam s megvizsgáltam. Az egyik seb a bal-fül magasságában volt a fejen, mintegy másfél cm átméretű, csontig ható, csillagszerűen szaggatott szélű. Ugyanilyen másik seb volt még a fejnek ezen az oldalán, az előbbtől 5 cm-re hátrább és lejjebb, de ez már mélyebb hatolásúnak volt érezhető. Ez a két seb első rátekintésre csakugyan lövési sebnek, vagy valamilyen tárgy okozta sérülésnek látszott és ez ejtette tévedésbe úgy a boncoló bizottságot, mint az őrs tagjait. A sebet szétnyitva, a koponyaacsontot is megvizsgáltam, de azon semmiféle sérülést nem találtam. Ezt különösnek véltem, mert akár lőtt seb legyen, akár pedig tompavégű szegletes tárgy okozta halálos sérülés, mint ahogy a boncoló bizottság a jegyzőkönyvben lefektette, a koponyaacsonton is sérülésnek kellene lenni. Ezeknek a sebeknek vizsgálata közben, amint a bal fülkagylót lehajtottam, fedeztem fel a fülkagyló belső oldalán és felső peremén a jellegzetes, villámesapás okozta, sérüléseket. Itt 4–5 helyen lencsenagyságú, határozatlan szélű, bőrhíányos, barnás pörkös seb volt. Ezek a sérülések kétségtelenné tették előttem a villámesapást. A boncoló bizottság figyelmét elkerülték ezek a villámesapás okozta jellegzetes sérülések, mert ezek a boncjegyzőkönyvben egyáltalán nem szerepeltek.

A hullát ezután teljesen levetkőztettem és testének más részén is megtaláltam a villámesapás jellegzetes nyomait. Meg voltak ezek a nyomok a nyakán, mellén, combjain, lábikráin, különösen a lábfejen, ahol az áram távozott a testből. Ezért volt darabokban a bakancs és ezért hiányoztak a bakancs száraiból a fémből való fűzőkarikák. A mellén levő szőrzeten, a szeméremszőrzetén és a lábszárszőrökön — jól megfigyelve — pörkölődést lehetett felfedezni a szőrzet kunkorodásaiából.

A leírt sérüléseknek felfedezése után a járőröket, akik a határban a helyszínen maradtak, behívtam és ezeket a jellegzetes villámesapás okozta sérüléseket megmutogattam nekik, melyeknek látára a kételkedők is megnyugodtak.

Végeredményben kiderült, hogy az elhalt 5-én 21 óra tájban a legelőn keresztül haladva, hátán egy hátizsákban kőműves szerszámokat vitt, amelyek között egy 35 cm hosszú, rézkupakos vasrúd is volt (függőleges mérő). Ugyanabban az időben azon a területen égháború vonult át villámesapásokkal s a sík területen az említett vasrúd a villám becsapott. Ezért volt — többek között — a hátizsákba tett habareskanál nyele is apró szilánkokra hasadozva.

A helyszín alapos szemrevételezésének köszönhettem, hogy az igazsághoz eljuthattam. Nem felesleges tehát annak az igazságnak az állandó hangoztatása és követése, hogy a helyszín az alap, ott kell kezdeni és pedig a legkisebb részletekig menő lelkiismeretes alaposítással. Aki nem ezt teszi, az sötétben tapogatózik és eltéved. De láthatunk még egy megszívlelésre érdemes tanulságot ebben az esetben. A csendőrnek tájékozottnak kell lennie a sérülések keletkezésének feltehető okáról is. Ebben a kérdésben sok közleményt közöltünk már lapunk hasábjain. (Szerk.)

...és megszületett egy új őrs.

(Pályázatunk anyagából.)

IV.

Fiatalt bajtárs, Szilágyi László csendőr, így írja le az eseményeket egy Erdélyrészi körletből:

Igy kezdődött!

1940. szeptember 13-án Naszód városából indultunk egy tehervonaton Kosna község felé. Délután 4 óra volt, mikor a vonat megállt velünk a kosnai állomáson. Mikor a román lakosság meglátta a kaskastollas csendőröket, nemhogy a házból kifelé jöttek volna elébünk, hanem ahelyett behúzódtak és a gyerekek sírtak, mert a román csendőrök azt beszéltek nekik, hogy a magyar csendőrök ördögök és megeszik még az embereket is. Gondoltuk, hogy itt nehéz lesz ám az őrsöt megalakítani. De azért Istent bevetett hittel felkerestük a régi csendőrlaktanyát. Mikor az öreg faépületbe beléptünk, úgy éreztük, mintha azt mondta volna: „Isten hozott benneteket, régi lakóim, magyar csendőrök!”

A laktanya elhagyatott, az udvara piszkos és undort gerjesztő szemetes volt. Belül a falak megrepedezve, nem volt talán a 22 év alatt egyszer sem rendbehozva. Azonnal hozzáfogtunk a nagytakarításhoz. Az épületben egyetlen egy darab bútort sem volt, mert a laktanya közvetlenül a román határ mellett van, a román csendőröknek tehát volt idejük abból mindent átvinni Romániába.

A megérkezésünk után kevés idő múlva felkeresett bennünket egy öreg bácsi, ki jól beszélt magyarul. Jani bácsi. Öreg éjjeli őrs, ki háború előtt is az volt. Mikor meglátott bennünket, a könnyű kiesordult a szeméből... Az öreg bácsi azonnal szerzett ágyakat, hogy legyen hol aludnunk. Hogy valakinek is ne csapongjon a képzelete az ágyakról, mindjárt megmondom, hogy azok poloska-, pók- és szótanya voltak, összetöröten, megvénülve... Este éhesek lettünk, ettünk volna, ha lett volna mit. Semmink a világon nem volt, még az sem, amiből főztünk és étkeztünk volna. Végre az öreg Jani bácsi kerített kb. 10 drb. pisztrángot, mit a szomszédunkban levő korcsmárosné elkészített úgy ahogy, de azért jó volt. Élelmünk az nem nagyon volt, mert nem lehetett kapni, hisz itt a lakosság csak puliszkát eszik, melyhez a magyar csendőr nincs hozzászokva. Este egy másik csendőr bajtársammal szolgálatba indultam. Mikor reggel bementünk a laktanyába, láttuk, hogy minden bajtársnak a szeme és az arca fel van dagadva, mert éjszaka összemarta őket a sok poloska.

Másnap ágyforrázás volt egész délelőtt. Nem ért az semmit. Elhatároztuk, hogy másik laktanyát keresünk. Megtudtuk, hogy van egy iskola, mely új és a lakásból a tanító átszökött Romániába. Azonnal el is mentünk az új helyünkre. Ott kb. két hétig csak szénán aludtunk, aztán saját magunk készítettünk ágyakat, melyek nem voltak ugyan felségesek, de nagyon jók voltak mégis... Az élelmünket a Ro-

Ki tudta?

Az állami közutak hossza 8300 km, a törvényhatósági utaké pedig kereken 36.700 km.

mániában levő Dorna-Vatráról szereztettük be, mert más helyen nem tudtuk. Szakácsnét nem kaptunk, nem volt kedve senkinek sem jönni, így kénytelenek voltunk mi főzni kb. 2 hétig. Már meguntuk a krumpligulyást és a juhtúrót, mert egyéb nem volt. Később aztán fogadtunk nehezen egy lányt, aki tudott ugyan magyarul, de még a mákóstészta is hagymát rakott. A szakácsné minden két-három hétben változott, még sem volt jó egy sem. Végre egy jó öreg néni került, ki még most is itt van és nagyon meg vagyunk elégedve az öreg Juliska nével.

Edényünk nem volt. A községi bíró adta ide azt, ami a községé volt. Nyugta ellenében. Majdnem egész mostanáig ezekből a bádógtányérokba ettünk, mert az edényeket csak most szereztük be nagynehezen. Bemutatkozást nem kellett tennünk sehol sem, mert se jegyző, se postás, sem pedig tanító nem volt, mind elmenekült Romániába. Egy pápa volt itt, eljött hozzánk és bemutatkozott. Mi hamar megelégedtünk vele, mert az első találkozón már hívott bennünket a kocsmába és rá akart bennünket beszélni arra, hogy pénzre kártyázzunk. Megmagyaráztuk neki, hogy a magyar csendőr se nem kártyázik, sem pedig nem iszik. Ezt ő megértve, elment és azóta sem volt itt.

Aztán megkezdődött a közbiztonsági viszonyok rendbehozatala.

A legkisebb lopás a tehenen kezdődött és a lovakon, mit Romániából és a közeli községekből loptak. Hamis pénzeket hoztak forgalomba.

Később az orvvadászok kezdtek elszaporodni. Amikor valakitől loptak, jelenteni nem merték, mert azt gondolták, hogy a magyar csendőr is előbb pénzt kér és ha nem fizetnek, akkor a sértett kap ki. Mi erre rájöttünk és nem vártuk a feljelentést, hanem mihelyt tudomást szereztünk valami felől, már mentünk is a sértett lakására és mindent elkövetünk, hogy kiderüljön. Az első nyomozásom is úgy történt, hogy az egyik román embertől ismeretlen tettes ellopott egy tehenet. A tehen gazdája nem mert jönni jelenteni, hanem azt nekünk kellett megtudni, mikor szolgálatban voltunk. Felkerestük a sértettet, de az magyarul egy szót sem tudott, tehát először tolmácsot kellett szerezni. Ez csak minden 6 km.-re volt és van most is. Tolmácsot szereztünk, a sértettet kikérdeztük és lefolytattuk a nyomozást, mely hála Istennek pár nap múlva sikerrel járt, a tehen megkerült és sértettnek átadtuk. A híre hamar elterjedt az egész községben, bezzeg, aztán nem kellett nekünk menni, mert ha valakinek 2 drb. krumpliját a szomszédja elvette, azt is azonnal jelentették. Mikor ez az első nyomozásom sikerült, boldogan vezettem be a tevékenységi naplomba, mert büszke voltam arra, hogy Kosnán az első eredmény az enyém.

Örömmel állapítottuk meg, itt ezen a havasi őrön, hogy amikor a román nép látta a magyar csendőr hűségese fázadozását, nagy szeretettel vett körül bennünket, különösen azok a régi öreg emberek, akik már a világháború előtt magyar uralom alatt voltak. Előző napjainkban nagyon nehéz volt itt, a havasi őrökön az élet, de most már megszoktuk, mert szeret bennünket a nép. Először nehéz volt a bizalmi egyén beszerzése is, mivel nagyon

féltek tőlünk. Most már elértük azt, hogy ami a község területén történik, mindent megtudunk.

Megszűntek a lopások, a tolvajok nem járnak, már csak a farkasok visznek el néha egy-két birkát. Nagynehezen beszereztük az edényeket is, melyekre nagy szükségünk van, van jó szakácsné, sok jó bizalmi egyén és a sok szenvedés, megpróbáltatás és nélkülözés után megalakítottuk itt Kosnán is a m. kir. csendőrőrsöt és büszkék vagyunk arra, hogy ez a feladat itt mi reánk várt. Van szép és jó lakatnyánk, mely nem a poloskák fészke és nem szemétdomb. Most már nem csíp a poloska bennünket, nem kell velük vitázni, mint első éjjel, az arcunk nem a poloskacsipéstől, hanem a jó havasi levegőtől hízik meg.

Kosna községben az őrsöt felállítani nagyon nagy feladat volt, mert a lakosság tiszta román, de mi, csendőr bajtársak örülünk annak, hogy Isten segítségével elértük azt, hogy a magyar kakastoll itt az ezeréves határ mentén visszaszerezte régi, dicső és világszerte híres nagy nevét. Kiténtetésnek vesszük azt, hogy mi sokáig itt szolgálhatunk és a tevékenységi naplónk nem nagyon telik.

Vannak itt hatalmas nagy hegyek, melyeket bizony nagyon nehéz portyázni, mert még most is hó van rajtuk, úgy hogy mikor az ember lejön róluk, két napig benne van a lábában, de azért nem törődünk vele, büszkén portyázunk az ezeréves határ felé

V.

Kárpátalján járt Takács Ferenc tiszthelyettes, ezeket mondja:

Kárpátalja dicsőséges megszállása alkalmával a magyar honvéd csapatokkal egyidőben érkeztem 1939 március 16-án az egyik kárpátaljai, ruszin lakosú községbe. Parancsom az volt, hogy ott az őrsöt állítsam fel, a szolgálatot szervezzem meg s a velem egyidejűleg bevonult 11 csendőrrel működésünket kezdjük meg.

A vasútállomásról egy odavaló ruszin, — aki gyengén beszélt magyarul — vezetett el bennünket a volt cseh csendőrlaktanyába, melynek helyiségeiben igen szomorú kép tárult szemünk elé. A kifosztott, üres szobákban mindenütt széthányt iratok, rongydarabok és szalmacsomók hevertek. Egyik-másik helyiségben néhány öreg, ócska bútordarab hányódott, amik még a világháború előtt a magyar csendőrség bútorai voltak. Használható bútornak, ágyneműnek, edénynek vagy egyéb felszerelési tárgynak nyoma sem volt. Egyszóval mindenféle szemét és a legnagyobb rendetlenség uralkodott.

A legelső dolgunk az volt, — addig le nem szerttünk — hogy a laktanyának minden zegét-zúgát és az egész körletet alaposan átkutattuk abból a célból, nem rejtőzködik-e benn sziesgárdista vagy nincsen-e katonai fegyver, lőszer avagy robbanó anyag elrejtve.

Az átkutatás foganatosítását elővigyázatosságból szükségesnek tartottam, mert a Kárpát-

A nyomozókulcsban ezer és ezer elfogandó neve van. Ha azokból minden csendőr csak egyet kézrekerít, már sokat tett a közbiztonság nyugalmaért!

alja megszállása, — miként valamennyiünk előtt még ismeretes — nem ment éppen simán. A csehek, de főként a szicsgárdisták fegyveres ellenállást tanúsítottak. A magyar csapatoknak ezeket meg kellett törniök. Az őrsállomáshelyet környező hegyeken ekkor még erősen szóltak az ellenséges puskák, sőt a géppuskák is.

Ezután a laktanya összes helyiségeit kitakarítottuk, majd egy csendőrt elküldtem a községi előjárósághoz szalmaért, hogy az éjszaka pihenhessünk.

Közben a magunkkal hozott élelmiszerekből étkeztünk s hogy az esetleges meglepetést elháríthassuk, biztonság okából, egy-egy őrt állítottam fel a laktanya udvarán és a konyhakert végénél.

A kül- és belső szolgálatot olyképpen szerveztem meg, hogy a létszámból 2 csendőr mindig maradjon otthon a laktanya védelmére s egyben tartalékként.

Az őrskörlethez — ideiglenesen — két község tartozott az őrsállomáshelyen kívül. Mindegyik külközségbe még március 16-án — a megérkezés napján — a délutáni órákban egy-egy 3—3 főből állott járőrt vezényeltem. A járőrök menetvonalát és útirányát a magammal vitt kis térképből együttesen megbeszélve, megállapítottuk, miáltal sokkal könnyebben tájékozódhattak a terepen.

A járőröket elindulás előtt figyelmeztettem a helyzet komolyságára, teendőikre pedig alaposan és részletesen kioktattam. Különösen a következőkre hívtam fel a figyelmüket: mindenekelőtt az elővigyázatosságra, az esetleg visszamaradt, elrejtőzött cseh katonák vagy szicsgárdisták ártalmatlanná tételére, valamint az ezek által visszahagyott vagy elszórt hadi felszerelés, katonai és egyéb fegyverek, lőszer és más katonai vonatkozású dolgok összegyűjtésére; a községekben a lakosság által esetleg rendezendő fogadtatás alkalmával tanúsítandó helyes magatartásra; egyes megbízhatóbb, magyar érzelmű, magyarul beszélni tudó egyének megállapítására; bűnöző és gyanús egyének utáni puhatolásra, az elmenekült egyének számának, nevének megállapítására és sok más olyan apró, de fontos részletre, amelyek felderítését célszerűnek és szükségesnek tartottam.

Ugyanilyen feladattal és eligazítással vezényeltem ki egy 2 főből állott járőrt helyi ügyekre, az őrsállomás portyázására.

Ezek voltak az első járőrök, melyeket Kárpátalján szolgálatba vezényeltem. Nehéz szívvel és szorongó érzéssel gondoltam járőreimre és alig vártam bevonulásukat, hogy megtudjam, nem esett-e el valamelyikük közülök.

Szolgálati havifüzet s az egyéb csendőrségi előjegyzések vezetése a rendkívüli és átmeneti időkben nem volt ugyan elrendelve, sőt egyenesen lehetetlen volt. A rend és a további célszerűség okából mégis felfektettem a legszükségesebb előjegyzéseket, amik-

nek később igen nagy hasznát vettem. Ugyanis még a vezénylésem előtt számoltam a várható mostoha viszonyokkal, ezért a leginkább szükséges és nélkülözhetetlen nyomtatványokból anyaőrsömről vittem magamal. Ezeket felhasználtam erre a célra, később pedig csendőrsően „háziilag” elkészítettük azokat.

Még aznap — március 16-án — a késő esti órákban egy járőrtárssal a helyi és az egyik külszolgálatos járőr ellenőrzésére kivezényeltem magamat. Ez volt Kárpátalján az első szolgálatom, amit soha nem felejték el s amelyből minden baj nélkül vonultam be. Ugyancsak szerencsésen bevonult mindhárom járőröm is. Már az első szolgálatom alkalmával szép eredményt mutattak fel járőreim. Sok katonai fegyvert, lőszert és katonai tárgyat gyűjtöttek össze és értékes adatokat szereztek.

Március 17-én délelőtt bemutatkozás és érdeklődés céljából a községházára mentem, ahol csak egy községi irodatisztet találtam. A jegyzők és az egyéb személyzet, minthogy csehek voltak, elmenekültek. Innen a helybeli gör. kath. paphoz mentem, majd pedig a községi bírót kerestem fel a lakásán. Bár gyengén, de mindhárman beszéltek magyarul s úgy észleltem, egyikük sem viseltetett ellenséges érzülettel a magyarok iránt. Nagyon értékes értesüléseket és fontos adatokat szereztem tőlük, amiket a későbbiek folyamán a szolgálat javára igen jól fel tudtam használni.

Az őrsre visszatérve, egy csendőrt a községbe küldtem élelmiszer, tűzifa, a legszükségesebb edény stb. bevásárlása és szakácsnő felfogadása végett. A bevásárolt dolgokkal nemsokára visszatért ugyan a laktanyába csendőröm, azonban szakácsnőt nem sikerült felfogadnia. Ennélfogva kénytelenek voltunk ételeinket néhány napon át magunk kotyvasztani.

Minthogy rendkívüli viszonyok között éltünk és a működési területünkön katonai közigazgatás volt, a szolgálat teljesítése is egészen másként ment, mint az anyaországi őrskörletünkben. Itt a legelső és legfontosabb dolgunk a visszamaradt és elrejtőzött szicsgárdisták felkutatása, ártalmatlanná tétele, illetve elfogása volt. Második fontos szolgálati feladatunkat pedig az általuk visszahagyott fegyverzet, lőszer és egyéb katonai vonatkozású dolgok előkerítése és összegyűjtése képezte.

A kezdet nehézségeivel és a mostoha viszonyokkal küzdve, nagyon nehéz és terhes szolgálati feladatok hárultak reánk, de fáradtságot nem ismerve, örömmel és jó kedvvel végeztük szolgálatunkat éjjel-nappal egyaránt s úgy, ahogyan az akkori viszonyok megkövetelték. Sokszor bizony alig jutott idő arra, hogy a laktanyában levő szalmán egy kissé kipihenjük magunkat, továbbá, hogy ruházatunkat és szerelvényünket rendbehozzuk.

A csendőr-századparancsnokságtól egy, a csehek által visszahagyott térképet kaptam, melyen ki volt jelölve őrskörletem, amit két őrzárra osztottam be.

Szolgálatom során megállapítottam őrskörletem nevezetességeit, lakosságának számát, nemzetiségét, vallását, kimagaslóbb személyeket és a világháborúban hősi halált halt bajtársak sírjait.

A vezető egyéneknél s az egyes jobb magyar érzelmű lakosoknál puhatoltam a büntetett előéletű, bűnözésre hajlamos vagy bűncselekmények elköve-

Tetszik Önnek

a Csendőrségi Lapok képes melléklete? Biztosan. Legyen munkatársunk, segítők abban, hogy minél gyakrabban adhassunk ilyen mellékletet: küldjön fényképeket.

tése esetén gyanuba jöhető egyének után, valamint a fogházakból stb. kiszabadított egyének felől. Érdeklődtem az elmenekültek száma, foglalkozása, visszahagyott hozzátartozói, összeköttetései és áttmaradt ingóságai sorsa iránt. Az elmenekültek által visszahagyott holmikat, hogy a lakosság által való széthurcolástól megmentsem, összegyűjtöttem és biztonságba helyezésiük végett a községi előljárásának átadva, tároltattam.

Puhaltunk és nyomoztunk még a cseheknel kiderítetlenül maradt bűncselekmények után, hogy azokat egyelőre legalább számbavehessük.

A lakossággal jól bántunk, igazságosan és elfogulatlanul kezeltük s így lassanként bizalmába férköztünk. Amikor már egy kis bizalmat érzett irántunk a lakosság, megszerveztem a besúgó rendszert és igyekeztem a hálózatot kiépíteni. Eleinte nehezen ment a B. egyének beszerzése az idegenajkú, ruszin nemzetiségű lakosság között, de azért ment. Igaz, hogy az általuk szolgáltatott adatokat szigorúan kellett ellenőrizni, mert azok sok esetben nem bizonyultak mindenben megbízhatónak, illetve helytállóknak.

Ilyen viszonyok között különösen nehéz munkát jelentett számunkra az egyes visszamaradt tisztviselők igazolásához szükséges adatgyűjtés, már pedig a hatóságok az őrsöt erre számtalan esetben felhívták. Annál is inkább szigorúan kellett ellenőriznünk a kapott adatokat, mert mint általában ismeretes, ilyenkor megnyilvánul a lakosság elfogultsága és bosszúérzete is.

A felsorolt szolgálati feladatokon kívül még nagyon sok olyan tennivaló várt reánk az újonnan felállított őrsön és az őrskörletben, amiket az anyaországbeli — régi — őrsökön már nem kellett bajtársainknak végezni. Ezek mind nehéz és kemény követelmények elé állítottak bennünket, melyhez hozzájárult az is, hogy az egész őrskörletem tiszta ruszin lakosú és bizalmatlan volt velünk szemben. A bizalmatlanságukat és tartózkodásukat csak növelte, hogy nyelvüket az őrsre beosztottak egyike sem beszélte. Viszont közülök is csak az tudott egy keveset magyarul beszélni, aki a világháború alatt valamelyik magyar ezredben teljesített katonai szolgálatot. De egyébként is nehéz volt velük boldogulni, mert a 20 éves cseh uralom alatt született ruszinokba szinte belenevelték a magyarok iránti gyűlöletet. Az idősebbek pedig általában közömbösek, könnyelműek és a törvénytiszteletre nem sokat adtak. Mi jóindulattal — szem előtt tartva nemzeti kisebbségüket — kezeltük és igyekeztünk a rendre nevelni, szoktatni őket. Amikor látták igazságos és pártatlan eljárásunkat, lassanként bátrabbak és bizalmasabbak lettek velünk szemben, úgy, hogy napról-napra javultak a viszonyok. Főleg az tetszett nekik, amikor már tudtunk velük, habár gyengén is, a nyelvükön beszélni.

A közbiztonsággal egyébként őrskörletemben nem sok baj akadt. Leggyakoribb bűncselekmények a falopások, testi sértések és különböző kihágások voltak. A verekedések száma volt a legmagasabb, mert a ruszinok nagyon szeretik a pálinkát, sőt igen szívesen megisszák a denaturált szeszt is. Ezeknek az italoknak a hatása alatt azután elvesztik józan eszüket és verekszenek.

Végül megemlítem még, hogy kezdetben nemcsak a volt cseh katonák és a szicsgárdisták felkutatása és elfogása, hanem a mi szempontunkból gyanús és megbízhatatlan egyének, valamint a megszállás folytán idegen állampolgárrá lett, de eltávozni nem akaró egyének összegyűjtése is az első szolgálati feladatunkat képezte.

Később pedig az idegen államokba kiszökni készülő ruszinok felkutatása és a szökések megakadályozása adott nagy munkát az őrsnek, amihez a már beszerzett egyes B. egyének sok esetben értékes adataikkal segítségünkre voltak. A kiszökések megakadályozására egyedül a B. egyének alkalmazása a legeredményesebb és legbiztosabb eljárási mód, mert a legszorosabb ellenőrzés ellenére is, az erdős, hegyes, szakadékos terep a szökéseket megkönnyíti.

A rend helyreállítása és az általános viszonyok javulása után már több időt szentelhettünk a laktanyai, belső berendezkedésnek.

Nehéz szolgálatunknak és építő munkánknak úgy az őrskörletben, mint a laktanyában nap-nap után mindinkább mutatkozott az eredménye. Mikor június hónapban a katonai közigazgatás a Kárpát-alján megszűnt, őrsömet és annak körletét annyira rendbehoztam, hogy az egyik szemlélő előljárom elismerőleg odanyilatkozott, hogy úgy néz ki az őrsöm, mint egy anyaországbeli, régi őrs. Ez az elismerés és dicséret nagyon jól esett úgy nekem, mint az őrsre beosztott valamennyi alárendeltnek.

Úgy hiszem, kedves emlék marad örök életünkre Kárpátalja megszállása, az azzal járó nehéz és fárasztó szolgálatok és egyikünk sem fogja elfelejteni soha a kezdet nehézségeivel való küzdelmet, 20 év után a csendőrségi közbiztonsági szolgálat megkezdését a Kárpátalján.

Adja Isten, hogy a Szent István birodalmához még vissza nem tért országrészeinken is mielőbb felállíthassuk őrsünket.

Most pedig végezetül beismerem, hogy csak képzetben voltam a kárpátaljai ruszin lakosú községben őrsparancsnok, a valóságban nem, csak szerettem volna az lenni. Egy, a közbiztonsági szolgálatban testileg tönkrement irodista vagyok. Az őrs felállítását és a közbiztonsági szolgálat megkezdését az általam nagy vonásokban leírtak szerint képzelem el. Én legalább is úgy és az adott viszonyoknak megfelelően oldanám meg ezt a feladatot, ha a szolgálat odaszólítana, mint őrsparancsnokot.

Sajnálom, hogy megrongált egészségi állapotomnál fogva nem lehettem részese annak a munkának, ami a csendőrség igazi hivatása, a közbiztonsági szolgálat teljesítése. Azok az őrsbeli bajtársaim, akik bármelyik országrészünk felszabadító munkájában résztvehettek, legyenek rá büszkék, minden elismerés és dicséret Őket illeti.

(Folytatjuk.)

Ki tudja?

A hajók sebességmérését a tengeri csomóval jelölik. Mennyi az?

Portyázás.

Vízbeugrott egy próbacsendőr, mert nehezen ment a tanulás. Lelkiismeret, amely a legszélsőbb lelkiismeretlenségbe menekül: az önkéntes halálba. A legmagasabb fokozott kötelességtudat, amely végső mentsvárát a kötelesség teljes feladásában találja. Csupa fából-vaskarika, értelmetlen és értelmetlen zűrzavara az emberi léleknek, akaratnak és akaratlanságnak, még sincs tanulság nélkül.

A tanulság az a különben is közismert tény, hogy a mi próbacsendőreinkben akkora szorgalom él, amivel hegyet lehet dönteni. Ez a szorgalom jóformán minden hiányt pótol, ami a régelejtett négy elemet követően a mi falusi legényeink szellemi visszamaradását okozza. Legjobb — vagy legrosszabb — esetben amerikaiüzű kovbojponyva a mi legényeink szellemi tápláléka s mikor aztán nálunk szembetalálják magukat a paragrafusok hadával, minden akaratukat és erejüket össze kell szedniök, hogy a tudásszerzés útján egyáltalában el tudjanak indulni.

Az átlagos eredmények magas színvonala mutatja, hogy ebben az akaratban nincs hiány. Hogy a néhány hónap alatt felszedett tudás mekkora szellemi és erkölcsi teljesítmény, azt sokan nem tudják. Idősebbek, akik ugyanezen átestek, később elfelejtik, akik meg nem estek át rajta, csak különlegesen éles érzékek sejtik meg azt a hatalmas küzdelmet, amit a próbacsendőrnek végig kell harcolnia, mire eljut a vizsgáig.

Legjobban tudják ezt az oktatótisztjeink és a melléjük beosztott altisztjeink. Ha nem tudnák, egyik iskolánk menne csődbe a másik után. De tudják és sok türelemmel, lélektannal, az egyéni ráhatások legváltozatosabb eszközeivel átvezetik a válságon, ezen az első és legnehezebb válságon ezt a nyers, szűk látókörű, de hallatlanul jóindulatu és szorgalmas falusi fiataltságot. Akik a mi iskolánkban gépies próbacsendőrgyárat látnak, ahol a katonai fegyelem játékká könnyíti az oktató dolgát, alaposan tévednek. Ez a munka egyike a legnehezebbeknek, sok veríték, lefojtott indulat, mind-megannyi önfeláldozás szegélyezi az utat, amely aztán a jólsikerült vizsgához visz. Az oktató számára nem marad belőle más, mint az irattárba tett vizsgajegyzőkönyv, munkájának eredményét száz meg száz próbacsendőr az őrsőkre szórtan építgeti tovább, miközben az oktatók már a legújabb csoportok töretlen talajába ütik a csákányt.

Nincs értelme, hogy itt a lápban egyik szolgálati feladatkor a másik fölé emeljük és egyáltalában szépeket mondjunk egymásról, de az iskolák munkájával mindenkinek teljesen tisztában kell lennie, mert ha tudjuk ezt, akkor több lelkiismerettel folytatjuk a munkát az őrsőkön is. Oktatók és próbacsendőrök együttes óriási munkáját rombolja le az az őrsparancsnok, aki a kezébe kerülő fiatalok továbbképzését elnagyolja. Tíz év legparádásabb iktatása nem ér annyit, mint egy próbacsendőr lelkiismeretes továbbnevelése. Az anyag hálás, érdemes vele foglalkozni. Az őrsparancsnokon múlik, mit nevel ezekből a pompás fiatalokból, akiket a tudás vagy vízbeugrás legnehezebb válságán az iskola már átsegített.

Csak hogy ehhez sok türelem és megértés szükséges. Nincs két egyforma próbacsendőr, minden

egyest más és más eszközökkel kell irányítani, mert enélkül vagy a fásült tudatlanságba, vagy pedig a folyóba vezet az útjuk. Az idősebb gondoljon mindig arra, hogy ő is volt fiatal, őt is kellett vezetni, neki is jólesett a jószó, a kitartó magyarázás, a biztatás, néha még a szigor is. Csúnya dolog, ha ugyanazt az utánunkjövő fiataloktól mi már megtagadjuk.

A címlapon hosszú idő után újra megjelent a feldarabolt asszony. Kréta sorsa, az atlanti háború, Tobruk és a többi „apróság” már beszorult az ujság belső részébe, a mindennapos szürke hírek közé.

Az igazi, örök emberi szenzáció tehát mégis csak a feldarabolt nő, a gyilkosság. Az autóbuzson azt mondja egyik nő a másiknak, hogy visz a nagypapának ujságot, végre lesz mit olvasnia, mert egészszoldalas cikk tárgyalja az angyalföldi darabolást.

El kell ismerni, ujságjaink hősieken tartották magukat, évekig a háborus események adták a címlapok főszennációit. Megkönnyítették az áldozatot a németek, mert jóformán hetenként foglaltak egy-egy országot, de mi lesz most, amikor elfogyott az elfoglalnivaló? Hogy a maguk kis tonnaporciját naponta süllyesztik a tengeralattjárók, hogy a napi bombaadagot naponta eregetik a repülő, hogy Sol-lum pillanatnyilag német vagy angol kézen van-e, mindez kit érdekel már manapság?

Mindez nem szenzáció. Gyerünk hát előre a zsákbadugott női lábakkal, erre a nagypapa is felnezel az unalomba szürkülő napok szundításából és leteszi térdéről az unokát, amíg töviről-hegyire fel nem falta az angyalföldi rémhistoriát. Hol darabolták? A fürdőszobában, vagy a pincében? Ezen lehet vitatkozni, lehet mérlegelni a dolgokat és főleg el lehet képzelni az egészet, hogy a hideg szaladgáljon kicsit a gerinc körül. Végre valami az ujságban, mert az újbúrgonya piacadobásán és huszonnyolcezer tonna elsüllyesztésén kívül semmit sem hoznak már ezek az ujságok.

Nem a szerkesztő a hibás ebben, hanem az olvasó. Az ember. Számunkra egy családi zivatar, vagy éppen egy feldarabolt nőről szóló cikk érdekesebb és fontosabb, mint a távoli nagy esemény. Mindig csak az érdekel bennünket, ami közvetlenül az orrunk előtt van. Csak a közeli dolog. És főleg a részlet, minél szokatlanabb és borzongatóbb részlet. Valahol most dől romba egy város, de mi az ahhoz, hogy nálunk kifutott a tej és a moly beleharapott egy nadrágba?

Azt mondják, ez a természetes életösztön jele. Lehet. Annyi bizonyos, hogy lassanként tisztultabb jelekben is megnyilvánulhatna már az életösztön. Például abban, ha a nagypapák elől eldugnák a feldarabolt nőket, de mikor lesz ez?!

Indul a bokszmeccs — mondta valaki a balkán-háború kezdetén. Sűrűvérű, öklös — de erősen lúdtalpas — ember mondta a kávéházban, éppen a tízedik tortaszeletet aprítva befelé.

Ez az ember még nem volt háborúban, sőt katonára sem lehetett. Ha lett volna, nem hasonlítana hadjáratot boxmeccshez. Biztos, hogy ha ugyanakkor egy játékpátron robbant volna a szomszéd asztalnál, rémületében megfulladt volna a tortától.

Lépten-nyomon látjuk és halljuk ezt az útszéli

komolytalanságot. A háború mindössze boxmeccs azoknak, akik lúdtalpuktól várják, hogy ők maguk soha hősi tette sarkalhatók nem lesznek. Ezek a szájaskodók mindenről lekaparják az áldozat himnuszát, mert az áldozatot nem ők hozzák. Ma beveszik Hongkongot, holnap felgyújtják Berlint. Lenéznek a józan hallgatást és még józanabb mérleget. Könyökig turkálnak hadosztályok és hadseregek véreben, hidakat robbantanak és árvizeket árasztanak országokra. Gyávaságukat hadvezéri pózba takarják, véres felkeléseket terveznek és felkeléseket fojtanak vérbe. Gyilkos fantáziájukhoz jogalapot keresnek abban, hogy háború van s ha csak egy tucat ilyen vérengző lúdtalpas terve sikerülne, két hét alatt kipusztulna az emberiség.

Igazán megérdemelnének egy kiadós horogütést a gyomrukba.

Székely fiúkról olvasunk, akiknek legszebb álmuk az, hogy Gyergyócsomafalváról kijussanak valamely kényeretadó foglalkozásba, mert népes a család otthon és szűk a határ. Néhány közülük már dunántúli inas s számukra ez annyi, mint a mi gyermekeink számára az egyetem.

Most, hogy a régi területek sorra visszatérnek, jobban bele tudunk nézni abba a sorsba, ami odaát a magyaroknak jutott. Összehasonlítva a mi trianoni sorsunkkal, az övéké volt a nehezebb. Mi is nyomorogtunk, de közel sem annyit, mint ők. Mi a legsötétebb trianoni években megmaradtunk csökönyösen amellet, hogy a nyugdíjas állás jobb a főnyereménynél. Aki egyáltalában adott a maga és családja társadalmi helyzetére, annak okvetlenül gimnáziumba járt a fia, meg a lánya is. Minél kevesebb lett a nyugdíjas állás, annál makacsabb lett utána a törtetés. Inas? Ugyan! Hát az is pálya? Még kimondani is szégyen.

Tudjuk, hogy a gazdasági élet most alapvető átállítás alatt van. Kell a jómagyar kereskedő és iparos. Azt is tudjuk, hogy a jó iparos és kereskedő mindig megtalálja a kenyér mellé a kalácsot is.

Kicsit előkelők lettünk ideát a trianoni területen, miközben az igazi trianoni magyarság megtanulta a munka megbecsülését. Remélhetőleg rá fognak minket kényszeríteni, hogy mi is megtanuljuk, hogy a kereskedői mérleg és a kalapács semmivel sem alantasabb munkaeszköz a tollnál, amely iktat.

EMCÉKEZZÜNK!

Horkai Benjámín pocsaji őrsbeli csendőr a déli harctéren szerzett betegségében 1915 július 1-én a meljinei várkorházban meghalt.

Kőröszegi Gusztáv pöstyéni őrsbeli próba-csendőr 1912 július 3-án járőrszolgálat közben Pöstyén mellett a Vágba fulladt.

Tóth István őrsvezető, címz. őrmester, zborói őrsparancsnokot a laktanya újbóli megszállásakor felrobbant orosz akna 1915 május 6-án súlyosan megsebesítette. 1915 július 6-án Bécsben meghalt.

Mészáros Mihály dalbosfalvai őrsbeli 2. oszt. őrmestert az újsopoti határban egy katonaszökevény 1917 július 6-án agyonlőtte.

Lévay János vittenci őrsbeli csendőr az orosz harctéren 1915 július 7-én járványos betegségében meghalt.

Deák Sándor stina-fedelesului őrsbeli alőrmestert a magyar-román határ megállapítása alkalmával felrobbant kézigránát 1918 július 7-én megölte.

Oláh János járásőrmester, gávai járás- és őrsparancsnokot, **Szanyi Károly** és **Gyermán Imre** gávai őrsbeli próbacsendőröket a románok 1919 július 7-én Nyíregyházán meggyilkolták.

Pajor János somogyszentmiklósi őrsbeli alőrmestert 1917 július 8-án aratásra vezényelt katonák Somogyszentmiklóson szolgálat közben megölték.

Kovács János selmecbányai őrsbeli csendőr az orosz harctéren kapott lösebében 1916 július 8-án Jaroslauban meghalt.

Fejes Béla lajtaszentmiklósi őrsbeli próba-csendőrt, mint fürdőügyeleti járőrt, egy ellenszegülő csoport 1921 július 10-én Balfon megölte.

Szász János őrsvezető, torontálozori őrsparancsnokot és járőrtársát, **Kalderár György Áron** csendőrt 1895 július 13-án egy fegyveres gonosztevő Torontálozórán agyonlőtte.

Köbli Ferenc gyertyánligeti őrsbeli alőrmestert bolsevik rablóbanda Besszarábiában súlyosan megsebesítette, 1918 július 13-án Tyraspolban meghalt.

Nyikora Sándor őrsvezető, címz. őrmester, ökörmezői őrsparancsnokot 1895 július 15-én az ökörmezői határban, szolgálat közben, medve szétépte.

A m. kir. csendőrség Emlékalapjának mérlege az 1940. évről.)*

Bevétel.	1940. I. 1-től XII. 31-ig.	P	f	Kiadás.	1940. I. 1-től XII. 31-ig.	P	f
1939. december 31-én vagyon	10.346	38		Kezelési költségek	1.856	49	
Kamatok 1939. évről	301	87		Postatakarékpénztári díjak és illetékek	59	05	
Fillérmaradványokból befolyt	3.522	68		Múzeumi tárgyak beszerzése	62	—	
Levelezőlapok árából	609	27		Iratszekerények beszerzési költsége	1.490	—	
Térítmények	120	24		Emléklapok megírása, keretezési és vasuti szállítási költsége	403	40	
Összesen	14.900	44		Összesen	3.870	40	
				Maradvány 1940. év végével	11.029	50	
				Mindössze	14.900	44	

Budapest, 1941 június 13.

*) Közzétesszük az Emlékalap alapszabályainak 26. pontja alapján.

vitéz Sárny Ferenc s. k. tábornok,
elnök.

KATONAI ISMERETEK.

Korszerű páncélos csapatok.

A harc célja ösidoiktól fogva az ellenség megsemmisítése. Az igazi, a végső győzelmet *csak* a megsemmisítés hozza, ha a szónak nem is teljes fizikai értelmében, de az elleséget teljesen harc képtelenné kell tenni. Háborúban erre törekszik mind a teljes haderő, mind annak egységei és végül az egyes harcos is.

Mi a megsemmisítés biztos eszköze? Ma már egyértelmű lehet csak a felelet: *támadás!* Szükséges a *védelem* is, de csak átmenetileg, hogy abból támadjunk, vagy a védelem ideje alatt másutt támadjunk. Sokszor szükséges a *halogató harc* is, de ezt inkább a kényszerűség szüli, — marad tehát, mint a megsemmisítés egyetlen biztos eszköze: a támadás!

Milyen legyen ez a megsemmisítést célzó támadásunk? Ma már ez sem vitás kérdés. Az ellenség *oldala* és *háta* az a leggyengébb hely, ahová erőink zömét irányítanunk kell, hogy az ellenséget átka-rolva: bekerítsük! Senki se menekülhessen ebből a gyűrűből!

A támadás *iránya* lehet szembe is: *arctámadás*. Ez megsemmisítést nem igen eredményez: módja van az ellenségnek magát kivonni, visszavonulni, hátrább rendeződni és esetleg támadólagosan is fellépni. Tehát mindig átkarolásra kell törekedni!

Hogy lesz ez a legeredményesebb? Ha az ellenség nem veszi észre, ha *meglepjük!* Tehát gyorsan kell cselekednünk! Gyorsan kell az ellenség — viszonylag — gyenge részén áttörni, aztán gyorsan bekeríteni!

Ezzel a korszerű gyors csapatok feladatát már meg is szabtuk.

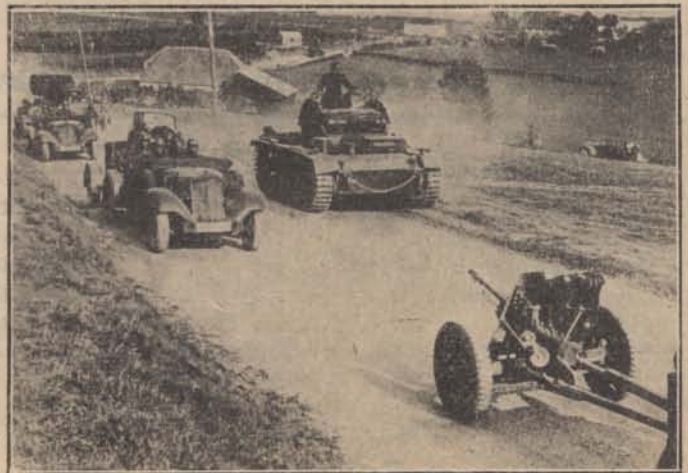
Melyik legyen ez a gyorscsapat? Az ösidoiktól egészen a világháború befejezéséig *tömegesen* csak a *lovasság* tekinthető ilyen gyorscsapatnak, bár már a világháború alatt jelentkezik a motor, mint a korszerű gyorscsapatok jellegzetessége. A világháború alatt azonban inkább, mint szállítóeszköz és nem mint önálló, harcos rész szerepel és csak a napjainkban is folyó háború emelte a motorizált csapatokat korszerű *gyorsfegyvernem*é.

A világháború megmerevedett, egy helyben álló arcvonalainak meglepetése volt a *harckocsi*, ahogy akkoriban — angol fedőneveként — „tank”-nak, azaz benzintartálynak nevezték. Még a használatának kikristályosodása előtt végetért a világháború és csak az azt követő idők alakították ki a korszerű gyorscsapatokat.

A lovasság mellett a *gépkocsizó csapatok* alkultak meg először, mint a gyorsaság jellegzetes képviselői, aztán a *harckocsi csapatok*. Ezeket egyes államokban (Franciaország), mint a gyalogsághoz beosztott *segéd fegyvernemet* szerepeltették, másutt (Németország) *önálló* alkalmazásra tették képessé. A gyalogság segéd fegyvernemként szereplő harckocsi csapat legfontosabb jellegzetességétől megfosztott: a *gyorsaságtól*, hisz a gyalogság sebességével kell mozognia, azért szervezték a németek a harckocsi csapatot *független* fegyvernemmé, hogy a páncélos támadás jellegzetességét: a gyorsaságot megtarthassák.

A korszerű páncélos csapatok formája a németeké. Páncél alatt viszik erőiket az ellenségig, gyorsan, mielőtt az az ellenség tüzeiben megsemmisülne, vagy az ellenséges tartalékok ellene-cselekvéssel válaszolhatnának. Nem kötik páncélosaikat a gyalogságukhoz, önállóan küldik előre, hogy az ellenséget szabad cselekvési lehetőségétől megfosszák. Mivel bizonyos terepet *csak* a gyalogos erő tud huzamosabb ideig megtartani: gondoskodtak olyan gyalogságról, mely a páncélosokat követni tudja. Mivel ez pusztán lábbal lehetetlen: *páncélozott szállító gépkocsikra* ültetik gyalogságukat, mely így a páncélosokat a megkívánt gyorsasággal követni tudja. Természetes az is, hogy fogatolt, illetőleg lovagló tüzéség helyett *motorizált tüzéségre* volt szükségük, azonkívül megteremtették a harckocsi aljazaton, — tehát terepjáró képességgel rendelkező — előretörő tüzéséget is. A szükséges utanszállítást sem a fogatolt vonatesapat végzi — hisz az sosem érné el a száguldo páncélosokat — hanem kizárólag a *gépkocsi*, illetőleg a *repülőgép*. Ez a páncélos fegyvernem, így aztán önálló feladatok elvégzésre képesített, valóban korszerű! Nem akarják a németek ezzel a gyalogság első helyét elvitatni, csupán azt mondják, hogy ahol a páncélos kötelékek fellépnek: *ott azok képviselik a főfegyvernemet!* És valóban, ha *tömegesen*, megfelelő *terepen* és *meglepetésszerűen* alkalmazzák őket: ez így is van!

Tömegben van az erő! A döntő helyen túlsúlyt kell képezni, tehát a lehető legnagyobb számban kell a páncélos kötelékeket bevetni. A megfelelő *terep* — epp a terepjárás korlátozottsága miatt — elengedhetetlen követelmény, mert *csodát* a harckocsi sem tud végrehajtani. A siker harmadik titka: a *meglepetés*. Bizonyára nem a háborút közvetlenül megelőző hetekben, vagy hónapokban keletkezett a német páncélos fegyvernem, mégis alig tudott a világ róluk valamit. Teljes volt fellépésük meglepetésszerű volta, hisz az ellenfelek azt hirdették, hogy páncéljárműveik pléhből és papírmassából vannak és a hézagos felderítésük eredményezte aztán azt, hogy jóhiszemű harcosaik *karddal* támadták és *pisztollyal* lötték a sokszor majd *arasnyi vastag* német páncélost! Az eredmény nem lett kétséges...

Páncélos csapat menetben.

Az út jobb oldalán páncéltörő ágyús üteg és a vezetés gépkocsijai, a bal oldalon közepes harckocsi párhuzamos előremozgásban.

Indul a páncélos támadás!

Legelől a nehéz harcokcsik (a), közvetlenül mögöttük a közepes harcokcsik és harcokcsi vadászok (b), őket követik a vezetés páncélozott gépkocsijai (c), majd az előretörő, gépkocsijairól szállt gyalogság (d és e).

Lássuk most már milyen feladatok hárulnak e korszerű páncélos csapatra, meg van e megteremtésük hatalmas költségével szemben az eredményességük is? Az eddigi eredmények a németeket igazolják. Helyes volt a nagyszámú és kitűnően felszerelt páncélos csapat, az a legmerészebb várakozásokat is felülmúlta. Ezt előljáróban is le kell szögeznünk.

Feladataikra leghelyesebben talán a korszerű páncélos támadás nagy vonásokban vázolt lefolyása világít rá a legjobban.

A támadást légi felderítés vezeti be. Az előnyomulási terep általános képét, az arcvonala mélységét állapítja meg. Kiegészíti a földi felderítés, mely a műtárgyak, hidak stb. teherbírását, állapotát állapítja meg és felderíti az ellenséges páncélelhárítás helyzetét. A földi felderítésben jelentős szerep jut — a műszaki részleteknél — a páncélos utász csapatnak.

A harcokat gépkocsizó és motorkerékpáros lövészek vezetik be, akik igyekeznek az ellenség legelől lévő részeit megrohanni és utána tovább törnek előre. Feladatuk alapos harcfelderítés!

Ezalatt a zöm — hajnali, vagy alkonyati — támadáshoz csoportosul.

Legerősebb az első támadó lépcső. Itt vannak a nehéz harcokcsik, a harcokcsi-vadászok, a páncéltörő fegyverek zöme. Ezeknek messze előre szól feladatuk! Semmivel sem törődve, mélyen az ellenségbe

préselik magukat, mint hatalmas ék! Céljuk 25–30 km-re az ellenséges tartalékok, páncélos erők, tüzéség elérése, közlekedési-gócok lerohanása, parancsnokságok és általában a vezetés eszközeinek legázolása.

A második lépcső viszonylag már gyengébb, ez a még megmaradt és ellentálló részeket gázolja le. Főleg a páncélelhárító fegyvereket és az ellenséges gyalogságot keresi.

Az ezután következő lépcsőben a gépkocsizó gyalogság tör előre, hogy az előnyomulás sávját minden ellenállástól véglegesen megtisztítsa és a tartalék, valamint az elől lévő részeknek szükséges utánpótlási útvonalat biztosítsa.

A zöm ilyen csoportosulása alatt a gépkocsizó lövészek már megindítják a harcot. Tüzérségük és nehéz fegyvereik hatalmas tüzzel készítik elő a támadást. Nem maradhat tüzesapás nélkül egyetlen ellenséges páncélelhárító fegyver, figyelőhely, harcálláspont sem. A bőséges légvédelmi tüzéség minden ellenséges gépet tűz alá vesz, a páncélos utászok megerősítik az előnyomulás műtárgyait, illetőleg robbantják az első ellenállás akadályait.

A lépcsőkbe csoportosult zöm ugrásra készen áll! Az előretörés sávjainak szélén ködben úsznak az elhárító fegyverek, a villámgyorsan telepített aknazáron hiábavaló az ellenséges felderítés minden betenkitési szándéka.

Közepes harcokcsi a folyó medrében hajt előre!

Rövid rádió parancs: „Páncélosok előre!” — és az első lépcső harcokcsijai megindulnak, hogy kb. 1–1 km. távolságra mögöttük a többi lépcsők is kövessék.

A merész lerohanás sikerét a messze előre jutott első lépcső jelenti. A páncélos támadás *nem áll meg!* Azonnal tovább tör előre, *üldözi* az ellenséget és zöme az ellenséges repülők ellen rejtetten gyülekezik: készen új feladatokra. A lerohant területen

megjelennek a gépkocsizók, vagy lovasok: *átveszik* a páncélosok által lerohant terepet. A *gyalogság* csak most indul...

Másik feladat lehet *erődrendszer* birtokba vétele. Nagy tömegben felvonultatott és bőséges lőszerrel ellátott *nehéz tüzérség* tüze, *zuhanó-bombázók* többszörösen megismételt támadása után *páncélos utász* csapatok a harcokcsi akadály-árkok áthidalása után *robbantják* az erődök lőréseit, *lángszórókkal* kiperzselik az ellenséget, *ködösítik* az oldalakat. *Gépkocsizó gyalogsággal* együtt nyitnak utat a páncélos támadásnak, mely már *előkészített* terepen tör előre. Ha szükséges, ilyenkor már leugrottak az ellenséges vonalak mögött az *ejtőernyősök* is, hogy a két tűz közé fogott ellenség mielőbbi teljes bekerítését teljessé tegyék. Ha az ellenség sorai megbomlottak és menekül: gyors előretöréssel vágnak az élek elé a páncélosok, a *harapófogó bezárul!*

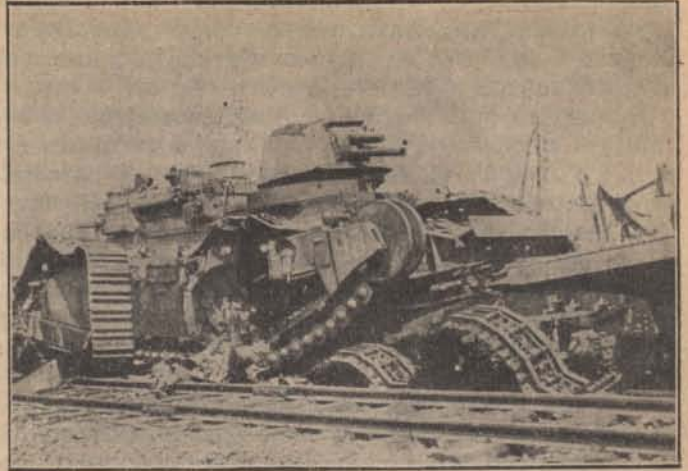
E röviden vázolt feladat-sorozat természetesen megfelelő fegyvernemekből *vegyesen szervezett* páncélos — magasabb — kötelékeket kíván. Ezeket a németek már békében beszervezik a páncélosokhoz, hogy a kellő *összműködés* meglegyen háborúban. Mint láthatjuk: ez is *helyes* volt. Az *összműködés* ragyogó példáit láthattuk már az eddigi harcaikban is.

A *repülők* főleg a felderítésben segítik a páncélosokat. A *gépkocsizó gyalogság* — a már ismerte-

Lőszer és üzemanyag pótlás előnyomulás közben.

tettek szerint — elsőrendű kiegészítője a páncélosok harcának, azt azonnal és megfelelő sebességgel követi és kiaknázza a páncélosok sikereit. Itt — a változatos terepet is figyelembe véve — célszerűen *motorkerékpáros* lövéseket is alkalmaznak. A *tüzérség* részben hernyótalpon követi a harcokocsikat, részben gépvontatású és a gépkocsizó gyalogságot hivatott támogatni. A *harcokcsi-vadászok* feladata a harcokocsikkal együtt előretörve: a közvetlen páncél elhárítást végrehajtani. A *páncélos utászok* az előnyomulást akadályait robbantják, műszakilag segítik elő a terepen esetleg elakadt harcokocsikat, kezelik a lángszórós és ködösítő harcokocsikat és végzik a folyón való átkelés megteremtését. A vezetés részére különleges *rádiós-harcokcsik* is vannak. Más, mint rádió összeköttetés el sem képzelhető a páncélosoknál: távbeszélő vonal fektetésre sosem jut idő! Ha meggondoljuk, hogy *minden* harcokocsinak meg kell adni a lehetőséget, hogy közvetlen parancsnokával, minden parancsnoknak, hogy közvetlen parancsnokságával beszélni tudjon: láthatjuk, hogy rendkívül nehéz a rádió híradás megszervezése anélkül, hogy az egyes harcokcsik rádiója egymást ne zavarja. Az *utánszállító* szolgálat ellátását, a *forgalom szabályozást* a közlekedési és szállító ezredek végzik, természetesen ezek is mind gépkocsizók.

Ezt a 72 tonnás legnehezebb fajtájú (francia) harcokocsit a németek még a szállító vasúti aljazaton lőtték szét.

Láthatjuk, hogy a korszerű páncélos alakulatok a fegyvernemek *egész sorát* követelik parancsolólag: a nagy cél, az ellenség megsemmisítése érdekében!

A most folyó háború beszédes bizonyítéka annak, hogy mire képes a korszerű páncélos csapat! Nem kell *titokzatos, rádió hullámokkal irányított*

Terepjáró alvázú légvédelmi géppágyú. Pótkocsija löszert szállít.

„gép-szörnyetegek“-re gondolni, nem kell ismeretlen világból való, titokzatos csodákra gyanakodni: szervezés, kiképzés és merész végrehajtás korszerű eszközökkel, ez a német páncélos csapat!

Ismerettségünk végén nem mulaszthatjuk el rá mutatni arra, hogy *mindez holt anyag*, mitsem ért volna a *szellem* megtermékenyítő ereje, a harcosok igazi katona-szellemtől áthatott, önfeláldozó, rámenős harci kedve nélkül! A szellem és anyag párban egyenlő ellenfelek küzdenek. *Elégtelen eszközökkel* a legbátrabb csapat is szélmalmot harcot vív, de a legkorszerűbb gép-háborút is az emberi agy, a katona szív és lélek, a törhetetlen győzni akarás irányítja!

Nem kis dolog a rohanó páncél mögött, elvágva minden közvetlen tájékozódástól, fülsiketítő motorzajban, benzingózós levegőben, megfeszített figyelemmel, szüntelen éberséggel messze előretörni az ellenség mélyébe, ahol ezer halál várja a merész páncélosokat! Gyakran csak a *közös* kiképzés, a mindenáron való *győzni akarás*, az *egyforma* szellem és célkitűzés az a *közös alap*, melyre építeni lehet. *Egy biztos*: a parancsnok akarata, *egy világos*: a feladat, mindent mást a korszerű páncélos felkészültség és a páncélos szellem ad!

Következő beszámolóinkban majd a korszerű páncéljárműveket ismertetjük.

Tolnay Lajos, fhdgy.

HARC A KÉMEK ELLEN.

VI.

A hírszerző rendszerek között találkozunk *betöréssel, lopással, kasszafúrással, tör, bomba, revolverrel, sőt gyilkossággal is.*

Egy szomszédos állam hírszerző szervének a felbujtására egy munkásember betört egy határmenti irodába és onnan írásokat akart ellopni. A csendőreink megneszelték a betörő kémét és éppen a legnagyobb munkájában lepték meg. A betörő észrevette a meglepetést és revolvért rántott s a csendőrökre tüzelni kezdett. Csendőreink a tüzelést azonnal viszonyozták és valóságos közelharc fejlődött ki, melynek során a betörő kém halálos lövést kapott, de még volt annyi élet benne, hogy ki lehetett hallgatni. A kihallgatás során mindent bevallott, s megnevezte a megbízóit is.

Közismert, hogy manapság a hadseregek mozgása és anyagi ellátása, nemkülönben a műszaki felszerelése s ennek folyamánaképpen az ütőképessége is az *ipar teljesítőképességétől* függ.

Az ellenséges hírszerzők egyik fő törekvése, hogy a kémeik útján az *iparunkról, különösen pedig a hadianyaggyártásunkról* teljes tájékozódást szerezzenek, mert ezeknek az adatoknak a birtokában olyan intézkedéseket tehetnek, amelyekkel részben vagy egészben hatástalanná tehetik a mi műveleteinket.

Ezért igyekeznek megállapítani, hogy melyik gyárban mit, mennyit, milyen anyagból, milyen módon gyártanak, milyen a gyár fekvése, a berendezése, hol vannak a könnyen sebezhető pontjai, hogy alkalmas helyen és időben ellene merényletet (sza-

botázs) hajtsanak végre és ezen az úton árthassanak a működő hadseregnek.

Egyszer egy lőporgyár egyik lőszer szállító épülete felrobbant, mely alkalommal öt személy az életét vesztette, hét pedig súlyosan megsebesült. Az anyagi kár 150.000 P. A vizsgálat folyamán megállapították, hogy véletlen szerencsétlenségnek még a leghalványabb lehetősége sem forgott fenn.

A nyomozás megindult. A gyanú egy munkásra terelődött s ezt mindjárt őrizetbe is vették és pedig nem alaptalanul, mert a kihallgatások során bevallotta, hogy a robbantást idegen hírszerző szervek felbujtására ő követte el. A száradó lőpor közé egy pokolgépet helyezett el. Ez az elvetemedett ember a cselekményéért húsz pengő jutalmat kapott már előre. A hazaáruló képes volt ezért az összegért öt ártatlan embert megölni, hetet pedig súlyosan megsebesíteni.

Más esetben a kém a *szellemi „szabotázs“* tereére lép és *költött rémhírekkel* igyekszik bizonyos eseményeket megakadályozni vagy a bekövetkezéseket megnehezíteni, esetleg egészen más irányba terelni. Hamis, bomlasztó hírekkel fertőzik meg a népet és a hadsereg lelkét, bizalmatlanságot szítanak az alárendeltekben az előljárók iránt, a nemzetben az államfő iránt, hogy végeredményben a sorainkat megbontsák s az állam életét romlásba vigyék, felborítsák. Erre vonatkozólag élénk emlékezetünkben él még 1918 gyászos október hava.

Az ellenséges hírszerzők gyakran az emberek *jóhiszeműségét* is kihasználják céljaik elérésére. Régi barátokat, ismerősöket keresnek fel és a támogatásukat kérik, hogy mint kép-, könyv-, stb. ügynökök egyes laktanyákba, hivatalokba bejuthassanak, itt meg tisztek, hivatalnokok adataikat kérik, azzal az ürüggyel, hogy nekik előfizetési felhívásokat küldhessenek. Nehéz megélhetést hazudnak és így igyekeznek a régi barátban, ismerősben maguk iránt szánalmat ébreszteni, hogy a jóhiszeműségüket kémkedésre eszközül felhasználják. Ilyen eset volt az alábbi is.

Két vidéki jó pajtás az elemi iskola elvégzése után a fővárosba került egy nevelőintézetbe. Az intézetben, távol az otthonától, mint osztálytársak és falubeliek között, a barátság még mélyebbé vált.

A négy középiskola elvégzése után visszakerültek a falujukba. Itt az egyik — tősgyökeres magyar földműves gyermeke — az apja hivatására adta magát és az ékeszarvát fogta meg, a másik gyermek pedig a szüleivel elszakított területre költözött.

A pajtások éveken át nem találkoztak egymással. A földműves gyermeke néhány év múlva első levontéje lett a falunak, szorgalmasan járogatott a kiképzésre, az előljárói szeretették s mindig mint az egyesület büszkeségét emlegették. A fiú számos esetben adta tanujelét rajongó magyar hazaszeretetének.

A másik gyermek az elszakított területen mostoha viszonyok közé került. A tanulmányait idegen iskolában, idegen szellem befolyása alatt folytatta. A társai és tanárai állandó gyűlölettel beszéltek a magyarokról. Az édesanyja révén idegen vér is csörgedezett az ereiben és az apja sem volt színmagyar. Szülei a cseh állam szolgálatába állottak. Ezzel a családnál egészen megváltozott a régi szellem

s az addig szunnyadó cseh érzés kezdett bennük úrrá lenni.

Teltek-múltak az évek, a szülők rossz anyagi viszonyok közé kerültek és a fiúkat nem tudták tovább neveltetni. A fiú züllött társaságokba kezdett járogatni s ott a bűnözők útjára tért. Így került többször összeütközésbe a hatósági közegekkel, majd lopott is és ezért börtönbüntetésre ítélték.

Az eset a cseh hírszerző szerveknek is tudomására jutott. Tudták, hogy az egyébként jó megjelenésű és szellemi képességű ifjút a saját céljaikra fel lehetne használni. Felkeresték tehát a börtönében, ott kihallgatták az életviszonyaira és gyermekkori életére vonatkozólag s így megtudták, hogy a gyermekkorát Magyarországon élte egy határmelletti faluban, majd nagyobb városban is járt iskolába.

A hírszerzők a tervvel mindjárt készen is voltak. Felajánlották neki, hogy kiszabadítják a börtönből, töröltetik a büntetését is, sőt jó anyagi lehetőségek közé juttatják, ha Magyarország ellen hírszerzésre, kémkedésre vállalkozik. Hivatkoztak anyja származására és bizonyították, hogy már e réven is kötelessége neki az új hazáját tettel is szolgálni.

A züllött fiú, akiből régen elpárolgott már a beszívott magyar levegő, elfelejtette annak a magyar kenyernek az édes ízét, amelyen mint gyermek felnevelkedett és vállalkozott a szerepre.

A megbízói több hétig tartó kiképzés alá fogták s mikor már a hírszerzésre kellően kioktatták, szabályszerű útlevelemmel és pénzzel ellátva áttették a határon, hogy a régi gyermekkori faluját keresse fel s ismerősök látogatása címén néhány hétig ott tartózkodjék.

Feladatul azt kapta, hogy a levanteintézményről, határőrségről, továbbá a faluban megforduló és a környéken tartózkodó katonaságról gyűjtsön adatokat.

Még a kiképzése alatt levelet írt volt gyermekkori pajtásának, kinek szülei elég jómódú gazdálkodók voltak, hogy megrongált egészségére való tekintettel szeretne a nyáron pár hetet náluk tölteni; egyébként is nagyon vágyódik már kis pajtását látni s kérte, ha csak lehet, teljesítse ezt a kívánságát.

A volt kis magyar fiú visszaemlékezvén a régi kellemes napokra, sajnálta is betegeskedő pajtását, nagyon megörült a látogatásnak és sietett a meghívó levelet elküldeni, melyben közölte, hogy ő is nagyon vágyódik már rég nem látott barátját viszontlátni.

A már felnőtt ifjúvá vált pajtás egy szép nyári reggel meg is érkezett. A magyar pajtás tárt karokkal fogadta őt s persze sejtelve sem volt a viselt dolgairól és látogatásának igazi céljáról.

Örömmel jártak-keltek, futkostak a régi emlékek után a faluban, a falu környékén, ellátogattak a közeli városokba és kirándultak néha a határra is. A régi pajtás melegen érdeklődött minden után, ami levante vagy katonai vonatkozású volt. A magyar pajtás szívesen adott felvilágosításokat a leventékre vonatkozólag, sőt mint régi pajtást, akit a többi levante is ismert, a levanteotthonba is bevette, úgyhogy az úgyszólván mindennapos vendége lett az otthonnak. Nem is igen titkolódzott előtte senki, mindenki bízott benne.

A kirándulások során szerep jutott a fényképezőgépnek is és lemezre került egy-egy katonai épület, majd a határmelletén egyes tereprészek is, mint emlékezés a barátságra, a szép Magyarországra. A fiú igen jó rajzoló lévén, olykor-olykor látrajzot is készített a határmelletéről, úgy állítva be ezt a ténykedést, mintha csupán a kedvét töltené vele.

A nyár vége felé katonaság is került a faluba. A fiú érdeklődése most már ezek felé fordult. Gyakran kereste fel az elhelyezési körleteket, ott el-nézegetett. S minthogy gyakran látták a leventékkel, a csapatoknak fel sem tűnt a megjelenése. Ilyenkor egy-egy észrevétlen pillanatban a fényképezőgépnek is jutott szerep.

Amikor a magyar pajtásnak a gazdaságban haszthatatlan teendői voltak, a vendég maga járta a környéket s ilyenkor egy-egy teljes napot is távol töltött. Az adatok gyűjtése ilyen körülmények között vígan ment. Ki is gondolt volna arra, hogy a gyermekkori pajtás rosszban sántikál!

A levante azonban megneszeltek valamit s elkezdtek sugdolózni, hogy a régi pajtás valami rosszban törheti a fejét. Feltűnt nekik a nagy érdeklődése a levanteintézmény és a katonaság iránt és az is, hogy néha egyedül is kirándulgatott.

Épp egy ilyen távolléte vezetett aztán a felfedezéshez. A vendéglátó levante egy alkalommal pajtásának a távollétében, a szobájában rendezgetett. Ennek során a kezébe került pajtásának a holmija is és a legnagyobb meglepetéssel vette észre, hogy a fényképek és rajzok között olyanok is vannak, amelyek nem az ő jelenlétében készültek s a fényképek katonai nehéz fegyvereket, lövegeket, páncélgépkocsikat stb. ábrázoltak, a rajzok pedig a határt részletességében tüntetik fel. Mint levante, hallott már arról, hogy ilyenek felvétele tilos. Az is feltűnt neki, hogy a fényképek és rajzok hátán s magában a rajzokban is érthetetlen feljegyzések voltak, de ezenkívül talált még egyéb jegyzeteket is.

A levantét ez a felfedezés gondolkodóba ejtette és kezdte megbizonyítottan látni a sugdolódzást. Megértette most már azt is, hogy miért érdeklődik a vendég annyira minden iránt, miért kereste fel őt egy ízben egy titokzatos idegen, akiről a barátja neki azt mondotta, hogy üzenetet hozott a szüleitől.

A derék levante kétségbeesett afölött, hogy régi pajtása az ő jóhiszeműségét és vendégszeretetét ily csúfosan kihasználta. Sajnálta is régi gyermekkori kedves pajtását, akit most is úgy szeretett. A lelke háborgott, hogy most mitévő legyen? Futni engedje?

Másik oldalról meg a magyar szíve nem engedte, hogy az, aki szeretett magyar hazája ellen ily veszedelmes bűnre vetemedett s aki őt így becsapta, az ő jóhiszeműségét, baráti szeretetét kihasználta, büntetlenül meneküljön.

A józan gondolkodás, a magyar szív és hazaszeretet győzött! *Nem menekülhet, vesszen a kém, a hazáráró, még ha testvéri jóbarát is!*

Mindent pontosan visszatette a helyére, mintha semmi sem történt volna, mit sem sejtő barátját, amikor hazatért, szeretettel fogadta, azonban a történeteket a faluban épp jelenlévő kémelhárító közegnek jelentette.

Most már ez vette át az ügy kivizsgálását. Az ifjút megfigyelés alá vették, majd a következő távolléte alkalmával holmiját átvizsgálták s ennek során

a gyanú beigazolódott, ott voltak a súlyos bizonyítékok. De hogy a társ is kézrekerüljön, még egyelőre hagyták s nem vették őrizetbe. Így tehát a mit sem sejtő veszedelmes kém szabadon tovább dolgozhatott, míg azután egyszer, mikor az összegyűjtött anyagot át akarta adni annak a titokzatos embernek, akivel már egyszer találkozott, azzal együtt őrizetbe vették.

A kihallgatás során a fiú mindent bevallott és vallott a titokzatos idegen is. Természetesen, mindketten megkapták a megérdemelt büntetésüket.

*

A politikai vagy bűnügyi üldözötteket tárt karokkal fogadják a túloldali hírszerző szervek. Ezeket kezdetben dédelgetik, pénzt adnak nekik, majd előállanak azzal, hogy vállaltan ellenük kémkedési szolgálatot. Ha azonban az illető vonakodna azt elfogadni, akkor megfenyegetik, hogy mint bűnös életű embert, átadják a határon a magyar hatóságoknak, vagy megvonnak tőle minden támogatást, megnehezítik neki a megélhetést. Így kényszerítik a bűnöző munkára.

Sokszor meg éppen azzal kezdik, hogy a megélhetését teszik nehezzé, szándékosan nyomorogni hagyják s mikor elérkezettnek látják az időt, előlép a megmentő, a támogató, de csak azzal a kikötéssel, hogy a támogatást meg kell szolgálni.

Azok a bűnözők, akik aztán vállalkoznak a munkára, egyéb bűneik mellett még a hazaárulás bűnébe is belesodródhatnak.

Ilyen eset volt például, amikor egy napszámos közönséges büncselekmény miatt összeütközésbe került a magyar hatóságokkal és a büntetés előtt a szomszéd államba szökött, ahol kötőrk munkát kapott. A munkahelyén az ottani csendőrs parancsnoka barátságot kötött vele és a részvét álarca alatt kivette belőle, hogy miért kellett Magyarországot elhagynia. A csendőrp arancsnok előbb szép szóval, majd amikor ez nem ment, fenyegetéssel bírta rá a napszámost hazánk elleni kémkedésre. Megfenyegette, hogy ha nem vállalja a feladatot, mint rovttmultú egyént feljeleníti a munkaadójának és az azonnal el fogja bocsátani. A napszámos megijedt, engedett a fenyegetéseknek és vállalkozott arra, hogy visszajön Magyarországra, itt társakat szerezve betörést hajtvégre egy katonai irodába, s onnan katonai iratokhoz el. A napszámos a feladatot végre is hajtott és visszament a megbízójához.

Most már a hírszerző szervek tovább mentek s azt a feladatot bízták rá, hogy egy másik helyen törjön be, mert az első ízben hozott iratok nem érnek semmit. A napszámos erre már nem akart vállalkozni. A megkezdett úton azonban nem volt megállás. A hírszerző szerv a határra kísérte és azt mondta neki, hogy ha nem vállalja a feladatot, átadják a magyar csendőrségnek és nemcsak régi bűnét mondják el, hanem az első betörésért is feljelenítik. A napszámos ahelyett, hogy inkább vállalta volna a következményeket, hisz büntetése kisebb lett volna, újra engedett és megkísérelte a betörést. Ezen azonban rajtaveszett, mert bár sikerült neki a betöréskor idejekorán megugrani s nagy nehezen a ha-

táron átmenekülni, a magyar hatóságok két társát elfogták s így minden kitudódott.

A szomszédos csendőrp arancsnok tudta jól, hogy a napszámost Magyarország ellen már többé nem tudja felhasználni, mert a tettestársak vallomásai után tudnak róla. Tehát mit tett? Egyszerűen azt, hogy az ígért pénzt nem fizette ki neki, hanem elfogta és a határon átadta a magyar hatóságoknak, mert a kémekkel így szoktak bánni, különösen ha már nem igen lehet őket használni. Minek fizessenek nekik, ha ily módon olesón is meg lehet tőlük szabadulni?!

A napszámost is utólért a végzete. A tette után nemcsak közönséges büncselekményért, hanem a hazaárulás súlyos büntetéseért is felelnie kellett. Több évi súlyos börtönre ítélték.

(Folytatjuk.)

A m. kir. csendőrség egyenruhája és felszerelése.

(Folytatás.)

b) Csendőrségi félszárú csizma.

Alakja ugyanolyan, mint a csendőrségi hosszúsárú csizmáé.

A 33—36 cm magas szárú sima, cseres szattyánbőrrel van bélelve.

A szár torkolata sima, egyenes vágású.

Sarkantyúbőr nélkül készül.

A félszárú csizma viselhető a pantalló alatt és a pantalló felett. Ez utóbbi viselési módnál, — mely csakis járőr- és hasonló szolgálatoknál alkalmazható — a pantallót a félszárú csizma száraiból akként kell visszahajtani, hogy a visszahajtás (lehajtás) a csizma szárának peremét 8—10 cm szélességben eltakarja.

A gyalog csendőrök félszárú csizmaik közül legalább egyet zsiros borjúbőrből és egyet boxbőrből; a lovas csendőrök hosszúsárú csizmaik közül pedig egyet zsiros borjúbőrből és egyet pedig boxbőrből kell készíttetni. A lovas csendőr félszárú csizmája anyagát tetszés szerint választhatja meg.

Tisztek részére díszítés nélküli fekete fűzős és gumibetétes (cúgos) hosszúsárú box, valamint gumibetétes lakekbőrből készült cipő és box lovagló csizma van rendszeresítve.

*

A lábbeliek rendszeresítésére és a rendszeresítő rendeletek helyesbítésére az alábbi rendelkezések vonatkoznak:

- 19.043/eln. 5.—1921. számú H. M. rendelet.
- 120.545/eln. VI—c. 1926. (L! 13/Cs. K. 1926.).
- 93.398/VI—b. 1925. (L! 3/Cs. K. 1926.).
- 121.406/eln. VI—c. 1925. (L! 3/Cs. K. 1926.).
- 121.087/eln. VI—c. 1926. (L! 24/Cs. K. 1926.).
- 45.635/eln. VI—c. 1928. (L! 13/Cs. K. 1928.).
- 45.740/eln. VI—c. 1929. (L! 18/Cs. K. 1929.).
- 46.162/eln. VI—c. 1929. (L! 20/Cs. K. 1929.).
- 46.717/eln. VII—c. 1932. (L! 6/Cs. K. 1933.).
- 127.346/VI—b. 1936. (L! 9/Cs. K. 1936.) sz. B. M. körrendeletek.

SARKANTYÚK.

Háromféle sarkantyú van rendszeresítve: a felcsatolható és egyszerű sarkantyú, valamint a sarkantyú-pánt. Mindhárom 1935. évi mintájú („1935. M.“).

A) Felcsatolható sarkantyú.

A felcsatolható sarkantyú a tulajdonképeni sarkantyúból és a felcsatolásra szolgáló sarkantyú-szíjből áll.

1. A felcsatolható sarkantyú leírása.

a) Legénység részére.

Anyaga: 5—6 mm vastag, 10—11 mm széles hengerelt félgömbvas, mely köszörülve és külső felületén csiszolva van. A sarkantyú egy 25 mm hosszúságú nyakból és ebből ktfelé ágazó, a csizmakéreg görbületének megfelelően hajlított ágból áll, melyek közül a külső 5 mm-rel hosszabb.

A nyak az ág hátsó középső részéhez, szegecselészerűen kemény (sárgaréz) forrasztással van erősítve, kissé lefelé irányítva, 16—17 mm átmérőjű, hasított gömbfejjel végződik, amelynek hasítékába egy 20—21 mm átmérőjű, kb. 28 tompított csipkével ellátott acéltaraj van mozgathatóan akként beerősítve, hogy a taraj csipkéi egyenletesen kiemelkedjenek. A csipkék mélysége kb. 1 mm.

A sarkantyú külső (hosszabb) ága végére egy 5 mm vastag, 13 mm hosszú esztergált gömbvasból készült gomb van szegecselve. Erre a gombra csuklópánt segítségével 14×16 mm-es öntöttvasból készült kettős szíjcsat van erősítve. A sarkantyú belső ágának vége pedig, 15—16 mm szélességben lapított és két, egymással párhuzamosan haladó, 16×3 mm-es nyílással (hasítékkal) van ellátva, mely nyílások a sarkantyúszíj áthúzására szolgálnak.

E sarkantyú két méretnagyságban készül. Az 1. számú méretnagyságnál az ágak végénél lévő belső távolság 85 mm, míg a nyakhosszirányban haladó mélység 90 mm. A 2. számú méretnagyságnál a belső távolság 80 mm, a nyakhosszirányban haladó mélység 80 mm.

Az 1. számú sarkantyú súlya páronként szíj nélkül 23,5 dg. A 2. számú sarkantyú súlya páronként szíj nélkül 22,5 dg.

b) Tisztek részére.

Anyaga, alakja és mérete általában olyan, mint a legénység részére rendszeresített felcsatolható sarkantyúé.

Különbség: Minden alkatrész nikkelezett. Az ágak vastagsága 4—5 mm, szélessége 9—10 mm, a belső ág lapított végének szélessége 13—14 mm, a nyakgömb átmérője 13—14 mm, a taraj átmérője 16—17 mm.

2. A sarkantyúszíj leírása.

A sarkantyúszíj a legénység és tisztek részére egyforma. Jóminőségű fekete, 2,2 mm vastag, 15 mm széles fénybőrből, két méretnagyságban készül. Az 1. számú méretnagyságú szíj 50 cm, a 2. számú méretnagyságú szíj 45 cm hosszú. A szíj egyik végén a széltől kb. 10 mm-re egy 10 mm hosszú hasíték van a sarkantyúgombra való felgombolhatása végett, míg a másik vége mérsékelten keskenyített, amelyen 3 cm-nyi távolságra az első, majd ettől 12 mm-nyi távoközökben további 6, összesen 7 tövislyuk van.

Egy pár sarkantyúszíj súlya általában 300 gr.

A felcsatolható sarkantyú és a sarkantyúszíj összeállításánál a sarkantyút akként kell tartani, hogy a kissé lefelé irányítva készült gömbfej lefelé álljon.

B) Egyszerű sarkantyú.

Anyaga: mint a tiszti felcsatolható sarkantyúé.

A sarkantyúszárak szélessége a végeken 10 mm, a nyakenál 9 mm, vastagsága 2—3 mm.

A nyak hosszúsága 25 mm, szélessége a szárak közepénél 9 mm, a végén 10 mm, vastagsága 2—3 mm. A nyak hasítékába illesztett taraj átmérője 16 mm. A taraj csipkéinek mélysége kb. 1 mm. Az egész sarkantyú nikkelezve van. Viselhető géppel és felszegezve is.

C) Sarkantyú-pánt.

Anyaga, mint az egyszerű sarkantyúé. Alakja: nyak- és taraj nélküli egyszerű sarkantyú. Méretei egyébként az egyszerű sarkantyú méreteivel egyeznek.

*

A katonállományú tábornokok részére mindhárom (tiszti) sarkantyú aranyozott kivitelben készül.

Sarkantyúk viselése.

a) Csendőrlégénység:

Csak a „tényleg lovasított“-ak viselhetnek és pedig kizárólag nikkelezetlen, felcsatolható sarkantyút. Tehát a legénységi állományba tartozók közül senki sem viselhet egyszerű sarkantyút vagy sarkantyúpántot. A sarkantyúviselés a tényleg lovasított legénység részére a díszöltözethez és a lovaglósizma viselésékor nem jog, hanem kötelesség. „Tényleg lovasított“-nak csak azt a lovascsendőrt lehet tekinteni, aki olyan beosztásban van, ahol valóban lovon teljesítik a szolgálatot (pl. lovas őrs, lovas tanalosztály stb.), ha átmenetileg nincs is ló a nevére írva. Tehát pl. az irodai szolgálatra beosztott, de még lovasállományba tartozók nem tekinthetők tényleg lovasítottnak és így sarkantyút sem viselhetnek. Az ilyen, tényleg nem lovasított lovascsendőrök díszöltözethez sem viselhetnek sarkantyút, kivéve, ha az egyöntetű öltözködés érdekében az külön el lett rendelve. Tehát a csizma viselhetése nem jelenti a sarkantyú viselhetésének a jogát is, mert azt kizárólag a tényleg lovasítottság, vagy a „lovaglás“ ténye adja meg.

A tényleg lovasított csendőrt, ha (gyalog) tanfolyamokra vezénylik, a tanfolyam tartama alatt továbbra is tényleg lovasítottnak kell tekinteni. Tehát díszöltözethez és a csizma bármely más alkalomkor való viselésékor felcsatolható sarkantyút köteles viselni, ha csak adott esetekben — az egyöntetű öltözködés érdekében — másként nem intézkedtek. Lovascsendőr-átképzésen levő gyalogcsendőrt a tanfolyam tartamáig tényleg lovasítottnak kell tekinteni.

Lovaglásnál, tekintet nélkül az állományviszonyára és rendfokozatára, valamint arra, hogy tényleg lovasított-e vagy sem, minden legénységi állományú csendőregény részére meg van engedve a felcsatolható sarkantyú viselése a lovaglósizmán vagy bőrlábszárvédővel cipőn, az oda- és visszamenetelt is beleértve.

b) Csendőrtisztek:

A tényleg lovasítottak rendfokozatukra való tekintet nélkül, míg a többiek — a csendőrséghez szolgálat-tételre beosztott hadbírákat és orvosokat is beleértve — csak a századosi rendfokozatuktól kezdve viselhetnek sarkantyút. A sarkantyú viselésére jogosult tiszteknek a felcsatolható sarkantyú viselése kötelező a díszöltözethez és a lovaglósizma viselésékor. A lovagláshoz — állománycsoportra és rendfokozatra való tekintet nélkül — minden csendőrtiszt viselhet felcsatolható sar-

kanttyút a lovaglósizmán, az oda- és visszamenetelt is beleszámítva. Tehát a csizmának nem feltétlen tartozéka a sarkanttyú, de a sarkanttyú viselésére való jogosultsággal velejár a csizma stb. viselésekor a felcsatolható sarkanttyúviselés kötelezettsége.

Az egyszerű sarkanttyút és a sarkanttyúpántot csakis gumibetétes cipőhöz szabad viselni. Tehát csizmán, bőrlábszárvédővel cipőn, fűzős cipőn, stb. nem viselhetők. A sarkanttyú viselésére jogosult tiszték részére az egyszerű sarkanttyú viselése kötelező mindig, amikor gumibetétes cipőt viselnek. Kivétel, amikor az egyszerű sarkanttyú viselésére jogosult tiszt bálakon, táncestélyeken stb. jelenik meg, ahol részére a sarkanttyúpánt viselése kötelező.

Az 1933. évi 4. sz. Csendőrségi Közlönyben közzétett 45.107/eln. VII—c. 1933. sz. B. M. körendelettel rendszeresített felcsatolható sarkanttyút a legénység 1944. év végéig viselheti.

A sarkanttyúra a 19.403/eln. 5. 1921. számú H. M. rendelet, a 45.107/eln. VII—c. 1933. (L. 4. Cs. K. 1934.) és az 50.315/eln. VI—c. 1936. (L. 8. Cs. K. 1936.) számú B. M. körrendeletek vonatkoznak.

(Folytatjuk.)

Üldözés, ahogyan lehet!

Irta: TAMÁS ANDRÁS őrmester (Budaiut).

1939 július utolsó napjaiban vonultam be a kiskunhalasi lovas alosztálytól a szabadszállási őrsre. A laktanyában csak a szakácsnő fogadott azzal az újsággal, hogy: „Odavannak az urak a cigányok után, mert valami pénzt raboltak.” Estefelé a laktanyába érkezett az őrsparancsnokom, akinél jelentettem a bevonulásomat. Őrsparancsnokom nyomban tájékoztattott a cigányok által elkövetett rablásról. Három cigány férfi és két cigány nő Szabadszállás határában bementek egyik tanyába kéregetni. Mivel a tanyában nem találtak senkit, mert a tanyabeliek a tanyától távolabb a kukoricaföldön dolgoztak, bementek a szobákba is, kutatni kezdtek és a ruhaszekrényben rátaláltak a pénzeszerszényre, amelyben egy 100 pengős, egy 20 pengős és 5 pengő aprópénz volt. Az asszonyok a pénzt magukhoz vették és tovább álltak. Alig érkeztek a tanyától 200 méterre, a gazdasszony a kutyaugatásra bejött a tanyába és mert az ajtókat nyitva találta, azonnal megnézte a pénzt. Persze, a hiányt mindjárt észre vette. Kifutott az udvarra s a távozó cigányokat meglátva, lármát csapott és a cigányok után eredt. A szomszéditanyabeliek is összeverődtek és a sértett asszony jajgatására a cigányoknak útját állták, de a konyhakésekkel felfegyverzett cigány férfiak ellentálltak és azzal fenyegetőztek, hogy ha közel mernek menni hozzájuk, agyonszúrják őket. Ezután ahányan voltak, annyifelé szétugrottak és a magas kukoricavetésekben eltűntek. A tanyabeliek két cigány férfit mégis elfogtak, alaposan helyben is hagyták őket és vasvillával, ásóval felszerelve kísérték az őrsre.

A sértett asszony már ezt megelőzőleg megjelent nagy jajveszékelve az őrsön és panaszt tett. Az őrs valamennyi otthon lévő tagja a cigányok üldözésére indult. Őrsparancsnokom és egyik fiatal csendőr kerékpáron igyekezett a helyszín irányába, míg egy

másik kerékpáros járőr a fülöpszállási kövesúton haladt, hogy ily módon bekerítsék a cigányokat. Őrsparancsnokom útközben szembetalálkozott a cigányokat kísérő emberekkel, akikről átvette a cigányokat és bekísérte a községházára, ahol fogdába zárta. Ezután — mivel a cigányokat elfogó emberektől értesült, hogy a harmadik cigányférfi és a 2 nő milyen irányban menekült — azonnal felnyergelték a lovakat. Ő is lóraült s még két fölnyergelt lovat vittek a kerékpáron elindult másik járőr után is, hogy minden terepen üldözhesék a cigányokat. A hamarosan megtalált kerékpáros járőr átvette a lovakat és most már lóháton folytatta útját, de mi tagadás benne, pantallóban ültek a lovon, mert hát a nagy sietségben nem volt idő öltözködéssre, azonnal indulni kellett.

A lovas járőrök ezután két irányban indultak a cigányok üldözésére. A pantallóban lovagló járőr közben összetalálkozott egy ötödik csendőrrel, aki kerékpáron az összekötő szerepet vitte és minden járható úton jött, ment és figyelte, merre, hol látja meg a cigányokat. Ezt a kerékpáros csendőrt megbízta a lovas járőrvezető, hogy térjen le a köves útról és a kukoricatáblákon túl nézzen szét és érdeklődjék, nem látták-e arra menni a cigányokat. A kerékpáros el is indult, de amint túl jutott a kukoricatáblán, hirtelen elkezdte fokozni a gyorsaságot és anélkül, hogy jelt adott volna hátra, a tőle telhető legnagyobb iramban hajtani kezdett északi irányba. A lovas járőrnek feltűnt ez és helyesen következtetve arra, hogy a kerékpáros bujkáló cigányokat pillantathatott meg, nyomban utána szegődött. A kerékpáros azonban úgy eltűnt a kukoricások között, hogy nyomát vesztették s csak kb. fél óra múlva akadtak rá. Ekkor már meg volt a két cigány nő. Két markos parasztember őrizte őket a kerékpáros csendőr megbízása folytán. A kerékpáros csendőr közölte a lovasokkal, hogy a tanyabeliek segítségével elfogta a kukoricásban bujkáló cigány nőket, de a cigányférfit nem találja, pedig már háromszor is átkutatta a kukoricást. A cigánynak azonban valahol ott kell lenni, mert látta befutni, de kijönni nem. Erre aztán valamennyien újból átkutatták a kukoricást kétszer-háromszor is, de a cigány csak nem került meg. „Na, még egyszer próbáljuk meg!” — mondták s hozzáfogtak utoljára a kutatásnak, bár az eredményben már egyik sem nagyon bízott. A kukoricás átfésülése közben az egyik csendőr egyszer csak maga előtt látja a cigányt, amint elnyúlva fekszik a földön. Nyomban rákiáltott, hogy álljon fel! A cigány felállt, de amint a csendőr megpillantotta, nyomban rákiáltott, hogy „feküdj!” A cigány ugyanis olyan hatalmas termetű és bivalyerős férfi volt, hogy a fiatal bajtársam jobbnak látta azonnal visszafektetni, hogy esetleges fegyverhasználatot elkerüljön. Ott termett rögtön a másik két bajtárs is és megbilincseltek a cigányt. Most már kézben volt valamennyi.

Megkezdődött a községházán a kikérdezés. Tagadott mindegyik és 20 órán át hiába volt minden jóigyekezet, nem ismertek be semmit. Végül egyik cigány férfi a keresztkérdések hatása alatt megmondta, hogy a 100 pengőst az alacsonyabbik cigányasszony, míg a 20 pengőst a magasabbik nyelte el. A cigányasszonyok közül az alacsonyabbik be is ismerte, hogy a 100 pengőst elnyelte, a másik tagadott.

A 20 pengős nem is került meg.

Jó munka, jó eredmény.

Írta: **BUJÁKI FERENC** tiszthelyettes.

1939 október 1-én új őrsállomásra helyezték át. Őrskörletemhez tartozott egy olyan község is, ahol 10 évvel ezelőtt nagymérvű arzénmérgezési esetek történtek.

Őrskörletem viszonyainak alapos megismerése után tisztán láttam, hogy a reám bízott területen igen gyakori a magzatelhajtás, ami ellen az őrs eddig nem nagy sikerrel küzdött. A szomorú állapotok okát a lakosság vallástalanságában és erkölcstelen életmódjában láttam.

Tudtam, hogy igen nehéz feladat előtt állok s hogy azt el tudjam végezni, alaposan felkészültem. Ehhez tartozott, hogy hozzáfogtam alárendeltjeim ebbeli ismereteinek bővítéséhez. Elég lassan ment ez, mert próbacsendőrök és fiatal csendőrök voltak az alárendeltjeim, kik gyakorlati tapasztalattal még alig rendelkeztek és oktatásomat nehezen tudták a gyakorlatban eredményesen alkalmazni.

Tisztában voltam vele, hogy feladatom igen fontos. Ezért fáradságot nem ismerve, minden alkalmat és módot megragadtam. Öthónapi kitartó munkám után úgy éreztem, hogy minden alárendeltem megszerezte a kellő ismereteket és átértette az őrsre hármló feladat megoldásának szükségességét. Így nekifoghattam az igazi munkához.

Még ezt megelőzőleg, hogy a lakosság bizalmát megnyerjem és a feladatom végrehajtásánál segítségként igénybevehessem, vásár- és ünnepnapokon mindnyájam templomba mentünk és pedig megosztva úgy, hogy a szomszéd községek templomába is jusson csendőr. Időnként látogattuk az olvasóköroket s általában minden alkalmat megragadtunk, hogy a lakossággal érintkezzünk. Szemmel láthatólag igen jól esett ez a népnek.

Sajnos, volt olyan községem, ahol vásár- és ünnepnapokon úgy szólván teljesen üres volt a templom. 3–4 öregasszony gubbaszkodott csak az üres pad-sorokban. Keresni kezdtem ennek okát. Azt felelték, hogy sok a munka, kevés a munkaerő. Ha fiataloktól érdeklődtem, azt felelték: „Apám és anyám sem megy, mért menjek én?” Milyen idős egyéneket kérdeztem, azt válaszolták: „Nem jó nekünk ez a pap, nem népszerű és untató a templomi beszédje.”

Látva, hogy senki sem őszinte, elhatároztam, hogy egy vasárnap alárendeltjeimmel személyesen fogok ebben a templomban megjelenni, egyrészt például képpen, másrészt, hogy a hibát tisztán láthassam. Őt csendőrrömmel kerékpárra és kocsira ülve, a községbe éppen akkor érkezünk meg, mikor a harangok elhallgattak s az istentisztelet kezdődött. Igen szomorú kép tárult elém. A templomban 4 idős nő, 2 idős férfi és 12 fiatal leánygyermek ült csupán.

A váratlan megjelenésünk a papra is nagy hatással volt. Szentbeszéde nemesak szép, de mélységesen nevelőhatású is volt. Mindjárt láttam, hogy a pap jó, a hiba a lakosságban van. Nem tisztelik a törvényt, nincs közöttük felebaráti szeretet, kapzsiak, erkölcstelenek.

Következetes példaadásunk a templombajárással kezdte azonban megteremni a gyümölcsét. Lassan telni kezdtek a templomok, ami mindnyájunknak igaz örömet okozott, hiszen tudtuk, hogy a mi munkánk eredménye ez.

Igen sikeresen üldöztük a magzatelhajtásokat is. Egyik eredményes nyomozás a másikat követte, régi kiderítetlen esetek kerültek napvilágra, két községem szülésznője jutott börtönbe.

A magzatelhajtások megszűntek, ma már örömmel várják a jó Isten áldását.

Az esztendő utolsó napjának estéjén elmentem a templomba, hogy hálát adjak az Istennek, kinek segítségével beállíthattam újból a nemzet szolgálataiba őrskörletem hitevesztett, meddő népét.

A magyarok Istene megjutalmazta a munkámat: nem fértem be a templomba, annyian voltak. Sok magyar testvérrel már csak a szabad ég alatt jutott helyem. Felnéztem a csillagok világába s a szemem megpihent a Hadak útján. Láttam Attila világot hódító hűnjait, Csaba királyfi seregét, Árpád vezér honfoglalóit, az örök magyart, s elgondolkodtam, hogy a hit, a tiszta erkölcs, a becsület adott erőt fajtánk felemelkedéséhez, küzdelmeihez, uralkodásához s ez fog erőt adni és ez fogja fenntartani örök idő-kig. És átérttem lelkem mélyéig, hogy mit jelent a jó csendőr munkája.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Az áruló lelkiismeret.

Írta: **BALLÁCS JÓZSEF** ny. csendőrtiszthelyettes (Debrecen).

42 éve, hogy ez az eset történt...

1898 március hó 12. napján este nyolc órakor a püspökladányi csendőrrésre — ahol én akkor mint őrsparancsnok szolgáltam — több férfi és nő szaladt be, akik izgatottan jelentették, hogy Lorbert Dávid jómódú fűszerkereskedő fiatal feleségét és kilencéves kis leányát, templomból hazatérő férje meggyilkolva találta lakásukon.

Két csendőrt magam mellé véve, azonnal a helyszínre siettem. Megdöbbenve néztük a szörnyű látványt, mely még a mi kemény csendőr-szívünket is borzalommal töltötte el. A fiatal Lorbertné és kis leánya, Aranka, szörnyű hasadásokkal fejükön, feküdtek a véres földön s mellettük jajveszékelt Lorbert.

Lorbertet alig tudtam annyira megnyugtadni, hogy az eseményeket összefüggően elmondja. Az ő előadásából tudtam meg, hogy üzletét bezárva, este hét órakor kis fiával együtt — mint minden pénteken szokta — a zsidótemplomba ment. Nyolc órakor jöttek onnan vissza s amikor a konyhaajtóhoz ért, látta, hogy az egy kicsit nyitva van. Amikor belépett, megdöbbenve látta, hogy felesége és kis leánya vérbeborulva a földön fekszenek. Előbb feleségét, majd kis leányát ölelte magához, szólíttatta őket, de

választ nem kapott. Ekkor kétségbeesve segítségért kiáltott.

Megállapítottam, hogy a gyilkosságot valami éles fejszével követhették el. A világítás elégtelensége miatt alapos vizsgálatra nem volt alkalom. Megállapítottam még, hogy a szoba asztalán álló kávéscsészében elhelyezett aprópénzből, valamint a komótban elhelyezett bőrtárcában tartott 4000 koronából nem hiányzik semmi. Azután a lakást lezártam, lepecsételtem s a lakásnál őrizetül egy községi rendőrt hagytam.

Miután Lorbert nagyon zavarosan és izgatottan viselkedett, másrészt, mert a ruhája is véres volt és alibijét ellenőrizni még nem tudtam, őrizetbe vettem. A felesége nagyon szép asszony volt s annak a gyanúja merült fel bennem, hogy esetleg féltékenységből ő gyilkolta meg feleségét, kis leányát pedig azért, mert tanuja lehetett anyja meggyilkolásának s félt, hogy elárulja őt.

A gyilkosságról az ügyészséget azonnal értesítettem táviratilag. A nyomozásnál aznap este csupán arra szorítkoztam, hogy a gyanús helyeket és egyéneket felkutassam s utóbiakkal alibit igazoltassak.

Másnap a legkorábbi vonattal megérkezett a vizsgálóbíró úr. Jelentettem, hogy Lorbert további őrizetbentartása nem szükséges, mert ártatlanságáról időközben meggyőződést szereztem. Ezzel Lorbert visszanyerte szabadságát. Közben a legszigorúbb helyszíni szemlét foganatosítottuk, de ekkor sem találtunk semmi nyomot. Többben azt állították, hogy a gyilkosság napján este hét és nyolc óra között, a fűszerüzlet bezárása után két idegen, gyanús kinézésű egyén jött ki Lorbertéktől és menekült az állomás felé. Ez a nyom is rossz volt, de sok időnket elvette.

A boncolás alkalmával megállapítást nyert, hogy a gyilkosnál a tettes egy igen éles és széles bárdfelét használt. Most erre a nyomra fektettem rá s azonkívül — mert tudtam, hogy Lorberték fiatal embereknek pénzt szoktak kölcsönözni — elhatároztam, hogy felkeresem azokat, akiknek Lorbertékkel ily kapcsolatuk van, különösen a mulatni vágyó fiatal embereket. Így jutottam el a Lorberték szomszédjában lakó Nagy Mihály kerékgyártó műhelyébe, ahol mint segéd szolgált egy Daróczi Imre nevű fiatalember, aki a maga társadalmi körében igen kedvelt volt.

Amikor a műhelybe beléptem, Daróczi éppen szekercéjével dolgozott. A munkát félbehagyta, elszápadva nézett a szemembe s amikor szó nélkül és mereven ránézve, feléje mentem, a szekercét kiejtette a kezéből. Felvételtem vele, majd kezembe véve, alaposan megvizsgáltam. A nyelén egy kisebb foltot találtam, amiről feltehető volt, hogy embervér. Egyrészt ezért, másrészt gyanús magaviselete alapján Daróczit őrizetbe vettem s a vizsgálóbírónak átadtam.

A vizsgálóbíró fél napi kihallgatás után elbocsátotta, mert Daróczi több tanuval igazolta, hogy a gyilkosság időpontjában a vasútállomás III. osztályú étertermében tartózkodott s ott feketézett többedmagával. Ezenkívül mestere vallomása szerint Darócziról fel sem tételezhető, hogy ily kegyetlen gyilkosságot el tudott volna követni, hiszen nemesak ő, de összes ismerősei jószívű, derék és szorgalmas embernek ismerték.

A vizsgálóbíró három napi eredménytelen nyomozás után azzal utazott el március 15-én délután, hogy semmi remény nincs arra, hogy a gyilkost valaki is kinyomozza.

Alig vártam, hogy Daróczit újra őrizetbe vegyem, mert tudtam, éreztem, hogy a szemem nem csalt meg s akkor, amikor a szekerce kiesett a kezéből, a rossz lelkiismeret gyengítette el.

Azonban érzések és meggyőződések alapján nem lehet a gyilkost elítéltetni, igyekeztem tehát bizonyítékokat is szerezni. Még a vizsgálóbíró elutazása előtt megtudtam, hogy Daróczinak nem teljes az alibije, mert bár valóban a vasúti vendéglőben volt a gyilkosság napján este hét és nyolc óra között, azonban időközben egy ideig távol volt, amit nem mindnyáján vettek észre a társaságból.

A vizsgálóbíró távozása után magam mellé véve egyik csendőrömet, este nyolc órakor fentnevezett kerékgyártó mester műhelyéhez, illetve lakására mentem, azonban csak a kerékgyártó Tóth Sándor nevű kis inasát találtam otthon, mert úgy a kerékgyártóék, mint Daróczi a március 15-i banketten voltak. Láttam a gyerek viselkedésén, hogy valami nyomja a szívét, de nem mer beszélni. Kihívtam az utcára, megmondtam neki, hogy Daróczitól már nem kell félnie, tudom, hogy ő a gyilkos s most megyek érte, tehát mondjon el nyugodtan mindent, amit tud. Én jutalmul egy teljes öltözet ruhát, egy pár cipőt, egy kalapot és fehérneműt is adok neki.

Ekkor a kis inas elmondta kérdéseimre, hogy a gyilkosság napján éjszaka, amikor Daróczi hazajött, ő felébredt és látta, hogy Daróczi a ruháját egy vizes kefével keféli és a csizmáját is vizes kefével tisztítja, majd teljesen kitakarítja, pedig ezt mindig neki kellett elvégezni. Nem tudta, miért teszi ezt, de amikor én őrizetbe vettem, akkor arra gondolt, hogy azért nem engedte, hogy a csizmát ő tisztítsa ki, mert azon vér lehetett. Többet a gyermek nem tudott mondani, csak azt, hogy azóta egészen megváltozott Imre bátyja.

Az inast visszaküldtem a lakásba, magam pedig járőrtársammal az egyik negyvennyolcas körbe mentem el, ahol az inas szerint Daróczi van. Kívülről hallatszott, hogy már elég magasan áll a hangulat. Beléptem a terembe. A bűnös lelkiismeret itt árulta el újra Daróczit. Amint a terembe léptem, mindenki nyugodtan ülve maradt helyén, hiszen falukban és községekben tudják, hogy a csendőrség ellenőrzi az olyan helyeket, ahol multságokat tartanak, csak egyedül Daróczi ugrott fel halálsápadtan a helyéről. Azonnal rászóltam, hogy jöjjön elibém s magamhoz kérve a banketten résztvevő két községi esküdtest, Daróczit kint megbilincseltem s a laktanyába kísértem.

A legénységi szobába vittem, ahol azt mondtam neki, hogy most elmegyek vacsorázni, azután visszajövök, de akkor be kell vallania mindent.

Három napi nem evés után bizony jól esett a vacsora. Nyugodt voltam, tudtam, hogy mire visszamegyek, Daróczi fiatal bűnös lelke megtörik s vallani fog. Úgy is történt. Ugyanazon a helyen állt a legénységi szoba közepén, ahol hagytam. Csak annyit szóltam: „Na Imre, most mondd el, hogy történt a gyilkosság?” Először hebegett, majd így szólt: „Hát őrmester úr! én gyilkoltam meg Lorbertné és kis leányát”. Ezután részletesen elmondta, hogy hogyan

történt a gyilkosság. Pénteken este kint volt a vasúti vendéglőben, szerettek volna egy kicsit mulatni s amikor nem vették észre, a társaságot otthagya, elszaladt Lorbertnéhez, hogy mint máskor is, pénzt kérjen tőle. A szekerce nála volt, azt a kabátja alá dugta s így ment be Lorbertnéhez. Az asszony azt mondta, hogy nagyon szívesen adna, hiszen máskor is adott, de péntek van, neki nem szabad pénzt fogni. Daróczy tovább követelőzött s mikor látta, hogy az asszony semmi körülmények között nem ad pénzt, megdühödött s a kabátja alól kikapva szekercéjét, fejbe csapta. A kis lány rémülten kiáltott rá, hogy: „Imre bácsi, ne bántsa anyukát!“, mire azt is egyetlen csapással megölte, mert tudta, hogy különben elárulja.

A kettős gyilkosság annyira megzavarta, hogy a pénzt nem találta meg, pedig az aprópénz az asztalon, a papírpénz pedig a szekrényben volt könnyen hozzáférhető helyen s így csupán az üzletből az egyik pult fiókjából vitt el 48 fillért. De még azt sem vitte magával vissza a vasúti vendéglőbe, hanem piros zsebkendőjébe kötve, a sertésólbán rejtette el s azután rohant vissza a vasúti vendéglőbe. Amikor hazament, akkor vette észre, hogy ruhájára és csizmájára vér fröccsent s azokat, valamint a szekercén levő véryomokat eltüntette. A 48 fillért a piros zsebkendőben meg is találtuk a disznóólbán.

Másnap reggel az első vonattal bevittem Debrecenbe Daróczyt, ahol az ügyész úrnak átadtam.

Tekintettel arra, hogy Daróczy a 20. évét még nem töltötte be, nem halálra, csupán életfogytig tartó fegyházbüntetésre ítélték s a börtönben fejezte be életét.

A csendőrnek tudnia kell, hogy a látszat gyakran csal. A gyanúba vett egyén elpirulása, elsápadása, zavart viselkedése, remegése sokszor nem más, mint a túlságosan érzékeny ember lelkében végbe-

menő folyamat külső megnyilvánulása. Vigyázni kell tehát, hogy ilyen látszat félre ne vezesse. De viszont azzal is tisztában kell lennie, hogy a külső nyugtalanság sokszor a bűnös lelkiismeret jele. Megrögzött bűnösnek kevésbé számíthatunk ilyen külső jelre, elváltozásra, mint a kezdőnél, vagy alkalmi bűnösnek. Tapasztalat és érzék kell hozzá, hogy a csendőr meglássa és helyesen értékelje ezeket a jeleket.

Sok idevágó tanulságot találnak olvasóink a vitéz Ridegh-Olekváry-féle bűnügyi nyomozástan 308—310 oldalain.

HALOTTAINK

Nyugállemányú bajtársaink közül meghaltak:

Erhardt János tiszthelyettes (III. ker.), 1908—1932-ig szolgált,

Hoss János tiszthelyettes (VI. ker.), 1881—1902-ig szolgált,

Incze Imre tiszthelyettes (VI. ker.), 1896—1914-ig szolgált,

Kocsis József tiszthelyettes (VIII. ker.), 1905—1928-ig szolgált,

Lakó Antal törzsőrmester (V. ker.), 1923—1940-ig szolgált,

Simon Domonkos csendőr (X. ker.), 1909—1914-ig szolgált,

Végh Imre csendőr (VI. ker.), 1907—1914-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

AKAR

EREDETI STEYR WAFFENRAD? KERÉKPÁRT

Írjon egy levelezőlapot a „Csendőrbojt“-nak, Bpest, XII, Bősörményi-út 19/a.
Teljes felszereléssel 12 havi részletre 225 pengőért kaphatja.

FÉNYKÉPEZÉSHEZ

KODAK FILM

MINDIG A LEGJOBB ÉS LEGMEGBÍZHATÓBB!

HIREK

VARGHA LÁSZLÓ
ny. alezredes.

1941 június 13-án hosszas, súlyos szenvedés után meghalt Debrecenben Vargha László ny. alezredes. 1878-ban született Besse községben. A testületbe 1901-ben lépett be. Mint szakasz- és szárnyparancsnok szolgált Belényesen és Kecskeméten, majd Debrecenben mint pótszárnyparancsnok, oktatótiszt és szárnyparancsnok, végül ismét Kecskeméten mint vármegyei csendőrparancsnok.

1923-ban ment nyugállományba s azóta Debrecenben élt.

Melegsívű bajtárs és igaz ember volt, akik ismerték, őszintén sajnálják korai távozását.

Június 15-én temették el Debrecenben a hozzátartozók, a bajtársak és ismerősök nagy részvéte mellett.

Emlékét kegyelettel őrizzük.

Honvédségi Közlöny. Személyes ügyek. 26. szám. A m. kir. honvédelmi miniszter úr áthelyezte: Maczky László g. hadnagyot Szolnokról Désre, Horváth Károly IV. g. főhadnagyot Désről Szolnokra. A m. kir. belügyminiszter úr dr. Kacsovics Balázs főhadnagy régi magyar nemességét igazolta.

MI BÚTORT a leggyorsabbtól a különleges kivitelig
FEKETE VILMOS bútortasztalosmester
bútorcsarnokból vásárolunk
Székesfehérvár, Színház épület
A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek
Mélytányos árak! Kiváló munka!

ZALKA LAJOS
EGYENRUHAZAI SZÉKESFEHÉRVÁR, Nádor-u. 35.
FELSZERELÉSI CIKKEK TELEFONSZÁM: 8-19.
URI SZABÓSÁG A magy. kir. csendőrség szerződéses szállítója.
Az O. R. I. megbizottja. — A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

Kerékpár, Írógép, Rádió és Gramofon

legolcsóbban **Varga József-nél**
RÉSZLETI CSERE!
J A V Í T Á S I **GYÖR, Árpád-út 50.**

Csendőrségi Közlöny. 24. szám. Világítási átalány a szakaszparancsnoki irodahelyiségek után. Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi területen és azzal határos részekben alakított vármegyék járási beosztásának módosítása. Hulladékpapíros felhasználásának és forgalmának korlátozásáról szóló 28.000/1940. Ip. M. számú rendelet módosítása. Virágzó gyümölcsfák és gyümölcseserjék arzénos permetezésének és porozásának eltiltása. Gyümölcsfeldolgozás céljára cukorkiutalás.

Kerületi parancsnoki dícsérő okiratot kaptak. A budapesti I. kerületben: Orbán Simon nt. tiszthelyettes, mert 1940-ben ideiglenes tényleges szolgálatra való behívása alkalmából 8 hónapon át mint őrsparancsnok-helyettes, a különleges szolgálatot teljesítő isaszegi őrsön a közbiztonsági szolgálatot nagy szakértelemmel, fáradtságot nem ismerő odaadással, igen jó eredménnyel látta el, őrsparancsnokát lelkiismeretesen támogatta, kiváló fegyverzettségével és magatartásával fiatalabb bajtársai előtt igen jó példát mutatott; Hajdu István tiszthelyettes, mert mint jv. 1941. február 14—17-ig, a Tarna folyó megáradása alkalmából a veszélyeztetett Jászdósa községben a bajbajutottak megsegítésében fáradtságot nem ismerő buzgalommal tevékenykedett, közben egy magával tehetetlen nőt öt gyermekével, saját életének kockáztatásával megmentett, mely ténykedésével úgy a községi előjáróság, mint a lakosság előtt a testületbe vetett bizalmat nagyban emelte.

Kerületi parancsnoki nyilvános dícséretet kaptak. A budapesti I. kerületben: Borka István csendőr, Major Gáspár nt. őrmester, Pinczés Gábor és Berényi László nt. csendőr.

Csendőregyén megsérülése. Török József, nem tényleges szolgálatra a biai őrsre beosztott nyugállományú csendőrtiszthelyettes, június 19-én testvéreinek temetésére 3 napi szabadságra Bláról Tompa községbe akart menni motorkerékpáron. Útközben, Kecel község határában, összeütközött egy lovaskocsival. Az összeütközés következtében Török ny. tiszthelyettes jobb lábszártörést, könnyebb agyrázkódást szenvedett, azonkívül balkezének gyűrűsujján egy izület eltört és jobbcarán megsérült. Nevezett orvosi segélyben történt részvétel után a kalocsai kórházba lett beszállítva.

Erdélyi és délvidéki őrselnk részére a következők küldték be nélkülözhetetlen Csendőrségi Lapjaikat: Pinczés Zoltán ezredes, (a cegei őrs részére), Elekes Rezső ezredes, Bajor Kálmán alvezredes, vitéz Vass Alfréd százados, Ihász Ferenc thts. (Marosvásárhely), Juhász András thts. (Kolozsvar), Endrefalvi András thts. (Harkács), Kertész Hermann thts. (Alesut), Samu János thts. (Nagykároly), Szentkúti István ny. törm. (Csepel), Csendőrség felügyelőjének segédtsíztje, Őrsparancsnokság Bihar-nagybajom, Őrsparancsnokság Nagyberczna, Gyalog tanalosztály Salgótarján, Őrsparancsnokság Érd, Magyar

Continental írógépek képviselője

JUHÁSZ IMRE

SZÉKESFEHÉRVÁR, Rákóczi-u. 2.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

MI Órá-t-ékszer!

REGÉNYI LAJOS

ÓRAS ÉS ÉKSZERÉSZ CÉGNEK VÁSÁROLUNK

Alpaca evőszekők. Ajándék tárgyak. Kedvező fizetési feltételek. Megbízható bevásárlási forrás.
Székesfehérvár, Kossuth L-u. 2

Megbízható jó **BÚTORT HORVÁTH MIKLÓS** lakberendező-kárpitosmester
GYÖR, Deák Ferenc-utca 20.
Mélytányos árak! — Összesen 1000-ban

Katonai Szemle Szerkesztősége Budapest. Köszönjük a visszatért területek őrséinek nevében.

Polgári iskolát végző csendőrök figyelmébe. A volt pécsi honvéd vegyesdandár polgári iskolai előkészítő tanfolyamain — ahol egy évig mint előadó és két évig mint tanfolyamvezető működtem — szerzett tapasztalatok arra ösztönöztek, hogy kizáróan a m. kir. honvédség és csendőrség tagjainak polgári iskolai magánvizsgákra előkészítésével foglalkozzam. A tanfolyamra minden csendőr jelentkezhetik, bárhol teljesít is szolgálatot, mert a jelentkezőket levelezőoktatásban részesítem, úgyhogy tanulmányait mindenki az állomáshelyén, önképzés útján folytathatja, csupán a vizsgák előtt kell 2-4 hétig nálam tartózkodni, ahol akkor a tanulók délelőtti és délutáni is alapos oktatásban részesülnek. Erre csak szabad-ságon van lehetőség. A személyes oktatás tartama alatt a magántanulók elhelyezéséről és élelmezéséről az étkezési pénz ellenében gondoskodom és így a nálam tartózkodás nem jár nagyobb költséggel, mint az őrsön. Az oktatás legalább egy havi előkészítési díj befizetésével veszi kezdetét. Vizsgázni lehet az év júniusában, decemberében és kivételes esetekben szeptemberben. Tehetséges tanulók az első és második osztályból összevont vizsgát is tehetnek. Ha valakinek a négy középiskolája már megvan és érettségét szeretne tenni, úgy arra is előkészítem. Az első polgári letévésehez legalább négy elemi szükséges; ha ez valakinek nincs meg, az elemi iskola negyedik osztályára díjtalanul előkészítem. A honvédség, határőr- és csendőrség sok tagját készítettem elő szép eredménnyel. Buzdításul megemlítem, hogy magam is, mint teljesen árva, minden támogatás nélkül, magánúton végeztem el tanulmányaimat. Öt középiskolával vonultam be és mint katonai érettségiztem, elvégeztem a kereskedelmi akadémiai tanfolyamot, az egyetemet és két doktori diplomát szereztem. Többek érdeklődésére közlöm továbbá, hogy az őrsükön lakó nős csendőrök fiú- és leánygyermekének magánúton való előkészítését is vállalom. Ezek természetesen külön csoportban részesülnek oktatásban. Ez főleg a nehéz helyzetben levő, többgyermekes családokra kedvező, mert az iskoláztatási költség így lényegesen kevesebb, mint a rendes tanulók költsége, akiket tíz hónapon át a távoli városban kell iskolába járatni. Minden levélben való érdeklődésre kettős válaszbélyeg ellenében készséggel adok felvilágosítást. Német, francia és angol nyelvek, továbbá számtan és mértan tanítását külön is vállalom. Dr. Stimáczy Dömjén, Budapest, VI., Aréna-út 140., fsz. 12.

Ki tud róla? Bagi Ferenc postaaltiszt nagyváradi lakos. (2. számú postahivatal) keresi Bagi István csendőr törzsőrmestert. Aki tudja címét, közölje Bagi postaaltiszttel.

A m. kir. csendőrség állandó szerződéses szövetszállítója és ruhakészítője

Trunkhahn

Szövet közvetlen a gyártóból!

ELADÁS:
IV. PROHÁSZKA 0.-UTCA 8.
VI. TERÉZ-KÖRÜT 8.
VII. BAROSS-TÉR 15.

AZ ORSZÁG-EGYETLEN ÖSKERESZTÉNY POSZTÓGYÁRA
GYÁRTELEP: BUDAPEST, XI., BÖCSKAY-ÚT 117 SZÁM.

Szolgálati könyvek

magánrendeléseinek lebonyolításával a Csendőrségi Lapok szerkesztőségét bízták meg.*

Közljük bajtársainkkal, hogy ezidőszert a
Próbacsendőrök Tankönyve
és a

Szervezeti és Szolgálati Utasítás (Szut.)
van raktáron készletben.

Előbbi 6 füzetből áll és pedig:

Szolgálati szabályzat I. rész, (kivonat);

Büntető törvénykönyv, (kivonat);

Kihágásokat megállapító törvények és rendeletek (Törvényes rendelkezések gyűjteménye),

Az őrszolgálatkezelési utasítás, közigazgatási határozmányok, illetményszabályok és a ruhagazdálkodási utasítás, (kivonatok),

a bűnügyi nyomozás,

a magyar történelem.

Ennek a könyvnek az ára: 4.— P.

Egyes füzetek nem rendelhető!

A Szervezeti és Szolgálati Utasítás az igen sok helyesbítés miatt már nehezen használható, eddigi Szut.-nak az új (után)-nyomása.

Ennek a könyvnek az ára: 2.20 P.

Ezeket a könyveket csak a pénz egyidejű beküldése mellett lehet nálunk megrendelni. Más rendelést nem vehetünk figyelembe. A pénzt bianco csekkklapon (25.342. csekk számlaszám, számlatulajdonos: Csendőrségi Lapok) kérjük beküldeni és a csekk lap hátlapján a rendelő pontos címét (név és rendfokozat, állomáshely és utolsó posta) kérjük feltüntetni.

Egy csekkklapon többen is rendelhetnek.

A rendelést postafordultával szállítjuk.

* L. az 1941 március 15-é 11/1941. számú Csendőrségi Közlönyben közzétett 581.528/20.—1941. H. M. rendeletet.

Vászon, fehérnemű
kelengye legjobban **Mössmer-nél**
IV. Váci-utca 1. Távfeszítő; 388-132.

Földközi tenger

és országainak legújabb sokszínű térképe 116x67 cm. Ára P 2.80
KÓKAI LAJOS kiadása, BUDAPEST, IV., Kamermayer-u. 3.
Ára előzetes beküldése esetén bérmentve kapja

Epilka
HALLMANN

Ez a mi Írógépünk

Vezérképpoisélet:

Bálint Sarolta

Budapest, Erzsébet krt. 43. Tel.: 422-123.

*Elsőrangú kivitel, nagy teljesítő
képesség, méltányos ár.*

*A m. kir. csendőrség részére
kedvezményes fizetési feltételek.
Kérje a gép díjtalan bemutatását.*

Bezsán József (Bogáti) felsőlendvai lakos hagyaték rendezési ügyében keresi öccsét, Bezsán Györgyöt, aki 1914 november 28-án az ercsi őrsön teljesített szolgálatot, mint őrmester. Aki nevezettről valamit tud, pontos lakcím feltüntetésével mellettsé értesítse a felsőlendvai őrsparancsnokságot.

Ördög Ádám újvidéki (Móra Ferenc-u. 19.) lakos keresi Tőzsér Antal volt honvéd ővezetőt, aki 1919. évben Budapesten a csendőrség kötelékébe lépett. Aki nevezettről valamit tud, közölje a megadott címmel.

Bauer Béla volt csendőrmester keresi Besenyei Lászlót, aki 1919. évben mint csapatbeli tiszthelyettes a csendőrségnél próbacsendőri szolgálatot teljesített Debrecenben és Soponyai János csendőr tiszthelyettes, aki 1919. évben a szeptemberi őrsön teljesített szolgálatot. Aki nevezettről valamit tud, közölje a megadott címmel.

Erdélyi nyaralások és utazások iránt érdeklődők figyelmébe. Az erdélyi nyaraló- és fürdőhelyekről az érdeklődőknek készséggel nyújt felvilágosítást és küld díjmentes ismertetőt a MEFHOSz idegenforgalmi irodája. Az ismertető az egyes helyeken a különböző időre érvényes árakat is tartalmazza, valamint felsorolja az utazási lehetőségeket is, pl. vasúton, autóbusszon, repülővel és csoportos utazások keretében. Egyéni körutazási programok ill. költségvetések elkészítésével készséggel az utasok rendelkezésére áll a MEFHOSz utazási iroda, Budapest, IX., Ferenc-körút 38. Telefon: 18-72-74.

Csendőrségi tollforgót köt, javít, árusít Várfai Mihály ny. szakaltiszt, Budapest, XIV. Újvidék-köz 5. fszt. 2. és Dél József ny. thits. Rákosszentmihály, József-u. 74.

SZEMÉLYI HÍREK.

Vitézzé avatás: Hadusfalvy István alezredest és a *kassai VIII. kerület állományába tartozó Nagy József* törzsozrmestert a Kormányzó Úr Ö Főméltósága vitézzé avatta.

Új őrsparancsnokok: a *pécsi IV. kerületben:* Lázár Ferenc tiszthelyettes; a *kassai VIII. kerületben:* Cseh Sándor, Bajó Lajos, Rátkai István, Baráth István, Csepregi József, Urfi

Pál, Varga György, Gy. Szél János, Csorba Mihály I., Eszényi János, Kovács Gábor II., Mosolygó György, Balogh József, Szilágyi István, Bagoly István, Kovács Sándor II. és Bozsonyi András tiszthelyettesek; a *kolozsvári IX. kerületben:* Pethő Károly, Csöngye István, Faragó Mátyás, Kerekes János II., Szóráth Mátyás, Bárdos Mihály, Horváth György III., Vincze György, Balogh György, Gergye Károly, Kardos József, Gácsi István, vitéz Kovács Gyula II., Horváth István I., Gémesi Lajos, vitéz Kiss András II., Egerszegi Sándor, Csatos István és Legendás József tiszthelyettesek őrsparancsnokká kinevezettek.

Előléptetések: a *budapesti I. kerületben:* Alhadnagyokká: Farkas Ferenc és Tasonyi András tiszthelyettesek; a *székesfehérvári II. kerületben:* Alhadnagyokká: vitéz Kiss István, Szabó Mihály II. és Gáldonyi Béla tiszthelyettesek; a *szombathelyi III. kerületben:* Alhadnagyokká: Váradi Zsigmond és vitéz Sallai József tiszthelyettesek; a *szegedi V. kerületben:* Alhadnagyokká: Péter Mátyás és Cs. Kovács János tiszthelyettesek; a *debreceni VI. kerületben:* Alhadnagyokká: Szilágyi László, Hangodi Lajos és Prókai János tiszthelyettesek; a *miskolci VII. kerületben:* Alhadnagyokká: Járomi Lajos és Fenyves József tiszthelyettesek; a *kassai VIII. kerületben:* Őrmesterekké: Bóti Lajos és Laczikó Viktor csendőrök; a *kolozsvári IX. kerületben:* Alhadnagyokká: Kozma István és Szabó Miklós tiszthelyettesek; a *marosvásárhelyi X. kerületben:* Alhadnagygyá: Péterfi Mihály tiszthelyettes.

Véglegesítették: a *budapesti I. kerületben:* Fazekas Ferenc, Barát Miklós, Jász Ferenc, Mezei János, Halmi Imre, Surányi Lajos, S. Tóth Ferenc, Nagyházi Dezső, Balogh György, Nagy András, Molnár Károly, Győri István, Heves István, Vizi János, Baukó Mihály, Pozsgai Gyula, Petneházi Gergely, Varga István, Ipolyi Ferenc, Kiss Kálmán, Balta Béla, Horváth Lajos III., Csehi György, Acsai Sándor, Nagy János III., Török István I., Hoga János, Babus István, Patkólvölgyi István, Fazekas József II., Boldizsár János, Szarka János, Gecsei József, Szekeres József, Dávid István II., Samu József, Csiga Antal, Cserfalvi Mihály, Cziko Benjamin; a *székesfehérvári II. kerületben:* Farkas Sándor, Visi Vince, Bertalan József, Sziklai Márton, Molnár Lajos I., Györke István, Kovács-Major Imre, Tatai István, Gecsei Lajos, Somogyi Gyula, Pulai Sándor, Robotka János, Mecséri József, Zimonyi György, Mező Pál, Csanád Mátyás, Varga Lajos, Janosó Lajos; a *szombathelyi III. kerületben:* Németh Ferenc I., Hajmási István, Szomjas László, Gerencsér Ferenc, Konkoly József, Hosszu József II., Szalai Lajos II., Horváth János IV., Orbán János, Varga Ferenc I., Kacsák József, Hajdu Ferenc, Rácz Kálmán, Dóra Jenő, Kövi Kálmán, Márkus István,

Pontos szolgálathoz pontos órát,
arany, ezüst ékszer vásároljuk

Gede Lajos

Optika

Foto cikkek

órás- és ékszerésznél
SZÉKESFEHÉRVÁR,
ZITA KIRÁLYNÉ ÚT 2. SZÁM

Olympia, Groma, Ideal,
Erika, Triumph, Rheinmetall

va'amin az összes rendszerű új és ájjáépített **IRÓGÉP** állandó raktára

A m. kir. csendőrség
tagjainak kedvező
fizetési feltételek
ÁRENGEDMÉNY

NÉMET FERENC

cégnél

Szombathely, Széll Kálmán-u. 27.

Megbízható minőségű
elsőrangú kivitelű

BUTORT

vásároljuk

Asztalos-mesterek butorcarnoka
SZENDRENYI GÉZA ÉS TÁRSAI
S Z E G E D, Dugonics-tér 11. szám.

A m. kir. csendőrség
tagjainak kedvező
fizetési
feltételek

KERÉKPÁR - VARRÓGÉP

szaküzlet, fémipariüzem, tűzzománcozás, nikkelezés

KRAJCSOVICS ENDRE és FIAI

Alapítva: 1905. **BÉKÉSCSABA.** Telefon: 140.

MEGBÍZHATÓI KÉNYELMESI ELŐNYÖS

„TAKARÉKOSSÁG”

R - T DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

124 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget,
1 helyen jelent fizetési kötelezettséget, a
havonta megújuló továbbvásárlási jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI UTALVÁNYOKAT KÉSZÍTÉSGEL NYÚJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEAK FERENC-U. 6.

A mi megbízható

KERÉKPÁR

PARRAGI VINCE

beszerzési forrásunk műszerész és kerékpárraktára

S Z E G E D, MIKSZÁTH KÁLMÁN-UTCA 7.

Kedvező részletre! • Méltányos árak! • Díjitalan árajánlat!

A legmegbízhatóbb
minőségű

BUTORT

ezentul **DARIDA PÁL**

butorraktárában vásároljunk.

BÉKÉSCSABA, Munkácsy-ú. 2.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvezmény.

Laczi József, Kiss Antal II., Bartal Ferenc, Lajos Gyula, Németh János III., Vörös János III., Görgös Lajos, Méhes Máté, Németh Ferenc V., Kazinczy Béla, Ács Jenő I., Ács Jenő II., Botfai Ferenc, vitéz Dencs József, Hiró Gyula, Horváth József IV., Kemenesi Imre, Lakatos János, Pálfi József II., Szabó István II., Varga Imre I., Mezősi János, Szabó Menyhért, Kopányi Ferenc; *a pécsi IV. kerületben:* Nagy István III., Boeskor Sándor, Ficzko György, Németh János IX., Török József V., Siklósi András, Bodai István, Gerencsér Lajos II., Gallai István, Németh György IV., Polgárdi Ferenc, Varga Ferenc III., Hartmann József, Béli Mihály II., Gyugyi Béla, Horváth Ferenc VII., Mohai Dezső, Nemes István, Parti József, Simon János II., Tóth István XII., Törteli Jenő, Mátés Ferenc, Futó Lajos, Szabó István V., vitéz Papp János, Dévai Gyula, Czmarkó János, Györe Dezső, Tóvári Károly, Gál Péter; *a szegedi V. kerületben:* Klucsics Béla, Balogh Kálmán, Katona István, Csáki Pál, Horváth József, Somorján László, Lusztin József, Kispál Mihály, Végvári Antal, Bori Ambrus, Szabó János III., Mogyorós Antal, Bartók János, Madaeszy Árpád, Popány Vince, Baracska János, Berta István, Deák István, Török Géza-Imre, Molnár József, Igács Ferenc, Nagy József, Darida István II., Rajnai István, Rétfalvi Zoltán, Ács-Sánta Imre, Pál János, Mátyás István, Gubesi Boldizsár, Mikus István, Domokos István, Kone Béla, Kovács Imre I., Pelő József II., Arday Sándor, Csucs György, Horváth Gábor II., Takács Imre I., Juhász Alajos, Várszegi József, Csővári József, Laczkó József, Zsemberi István, Kiss Imre, Szentesi István, Utasi János, Moczó Gábor, Kassa Vilmos, Tóth Béla, Juhar Sándor, Kiss Lajos, Négyesi Pál; *a debreceni VI. kerületben:* Andrási József, Bere Imre, Dienes Lajos, Kökerti Sándor, Pap Lajos, Simkó János, D. Tóth Sándor, Tóth László II., Takács Lajos, Kovács Ernő, Cs. Kovács Mihály, Tokaji András, Makai Mihály, Barók Ferenc, Bardóczy János, Szűcs B. Albert, Kelemen Károly, Szabolesi István, Kádár Gyula, Nádas Mihály, Agárdi István, Döbrey József; *a miskolci VII. kerületben:* Gergely Károly, Kovács Kálmán, Nyul Tivadar, Szőke János, Tátrai János, Munkácsi József, Németh Lajos, Ambrus Ferenc, Kiss János, Farkas János, Udvardi András, Tóth István IV., Tóth József II., Sasvári Kálmán, Véghe Ferenc, Pál Dezső, Horváth Károly I., Török Antal, Károly Mátyás, vitéz Oláh Imre, Szentléleki Ferenc, Tógyi András, Szélei József, Koós Ferenc, Szelei Sándor, Tarjáni Lajos, Veres József, Sárkány László, Nagy János, Monostori Vilmos, Honner Lajos, Mátyus Kálmán, Kiss András I., Sziklai Jenő, Nagy László II., Huszár Elemér, Láng Lajos; *a kassai VIII. kerületben:* Iski Gyula, Papp József III., Zsirai László, Zala-vári Ferenc, Kovács János III., Bende József, Répási Ferenc, Farkas Lőrinc, Szolnoki Jakab, vitéz Jákob Mihály, Sági

Béla, Szendi József, Szécsi Antal, Melles Lajos, Kovács József V., Tolner István, Lendvai Frigyes-György, Vaskó Mihály, Somosi Ferenc, Kéri Elemér, Lechner Ferenc, Balázs Kálmán, Adám Vendel, Hámori Pál, Jakab M. József, Ladányi Balázs, Nagy József, Kajári Rezső, Nagy Gyula I., Palkovics István, Nagy József I., Baranyai István I., Kovács Lajos III., Kopasz Bálint, Mede Barkó József; *a kolozsvári IX. kerületben:* Karus Antal, Horváth József IV., Fehér Lajos, Kiresi Péter, Németh Imre III., Gimesi György, Nagy József II., Somogyi Ferenc, Nyári Géza, Tátrai Pál, Vőneki Lajos.

Házasságkötés: *a budapesti I. kerületben:* Herczeg Nándor törzsőrmester Fortwingel Borbálával Békásmegyeren, Szilárd Béla őrmester Fejzses Mária-Katalinnal Monoron; *a székesfehérvári II. kerületben:* Magyarai Sándor törzsőrmester Romsits Erzsébettel Székesfehérváron, Halmos Ferenc őrmester Takács Teréziával Tápon, Pásztor László őrmester Csizmadia Lenkével Ajkán, Cserjés Imre őrmester Bencke Etelkával Alesuton, Angyal Ferenc II. őrmester Horváth Máriával Nádasdon, Zsirai Béla csendőr Zsirai Erzsébettel Kisfaludon, Szentmihályi István csendőr Bóka Juliánnával Győrszemerén, Véghe József törzsőrmester Stáhl Erzsébettel Bodajkon, Tóth Pál őrmester Horváth Ilonával Lentin, Szabó Lajos I. őrmester Bugyinszky Juliánnával Köbölkúton; *a szegedi V. kerületben:* Kiss Ferenc tiszthelyettes Sági Máriával Szegeden, Felföldi József őrmester Forgó Annával Csongrádon, Rózsahegy János őrmester Varga Annával Szegeden, Szalai József III. Pírások Irénnel Bányán; *a miskolci VII. kerületben:* Lukács Bertalan csendőr Kerekes Ilonával Hangácsan, Barna István törzsőrmester Halász Irénnel Nyíradon; *a kassai VIII. kerületben:* Szabó László I. őrmester Somogyi Gizellával Tolcsán, Varga Alajos őrmester Szatay Aurélie-Annával Vácon, Tóth Ferenc I. őrmester Szomszéd Margit-Ilonával Ungváron, Nagy József VIII. törzsőrmester Stohl Máriával Fehérgyarmaton, Nagy János II. őrmester Fábrián Annával Rákócziútfőn, Keresztes Ferenc I. őrmester Süle Idával Magyargencsen, Faludi Gyula csendőr Nagy Judittal Nagyberegén; *a kolozsvári IX. kerületben:* Gonda Lajos I. őrmester Sándor Máriával Alattyánon, Boda István II. őrmester Dávid Etelkával Endrődön, Majoros Béla őrmester Kovács Annával Magyarbánszéken, Juhász Albert őrmester Pásztor Veronikával Kecelen, Palásti István őrmester Racs Erzsébettel Ma-

MEZ HIMZŐFONALAK SELYEMFÉNYŰEK ÉS KIVÁLÓAN SZINTARTÓAK!

**Mez-Cameza
Mez-Meridian
Mez-Gyöngyfonal
Mez-Horgoló**

Gyártja

MEZ R-T.

**BUDAPEST
NAGYATÁD**

Külföldi testvérvállalatok: Hindenburg 0.6. Wiltkowitz (Németország)

gyarbánhegyesen, Simon Menyhért őrmester Balogh Gizella-Máriával Kisujszálláson, Hajnal Mihály I. őrmester Szabó Gizellával Köbölkuton; a marosvásárhelyi X. kerületben: Csóka György tiszthelyettes Kreneisz Teréziával Magyarakimlén, Masa József őrmester Balázs D. Irén Zsófiával Kiskunhalason.

Születés: dr. Király Ferenc százados-hadbíró nejének Klára-Eszter-Kamilla leánya; a budapesti I. kerületben: Kerekes Aladár tiszthelyettes feleségének Aladár-Imre-Gyula fia, Kiss Ilés törzsőrmester feleségének Ibolya-Rozália leánya, Sági Antal őrmester feleségének Ildikó-Erzsébet leánya; a székesfehérvári II. kerületben: Szűrös József tiszthelyettes feleségének Erzsébet-Julianna leánya, Gál József törzsőrmester feleségének József-Péter fia, Bándi Péter tiszthelyettes feleségének Ottó-Elemér fia, Pápai Béla törzsőrmester feleségének Béla fia, Kenessey Ferenc tiszthelyettes feleségének Ferenc-Levente fia; a szombathelyi III. kerületben: Adorján József törzsőrmester feleségének Marianna-Eva leánya, Németh János II. őrmester feleségének János-Attila fia; a pécsi IV. kerületben: Jelles Ferenc tiszthelyettes feleségének Gyula-Rezső fia, Udvari Gábor tiszthelyettes feleségének János-László fia, Halász Antal alhadnagy feleségének Miklós-György fia; a szegedi V. kerületben: Szerdahelyi János tiszthelyettes feleségének Zoltán-János fia, Farkas István I. törzsőrmester feleségének István fia, Komlódi József törzsőrmester feleségének István fia, Molnár András törzsőrmester feleségének Endre-László fia; a debreceni VI. kerületben: Kelen Ferenc törzsőrmester feleségének Ferenc-Sándor fia, Enyedi László tiszthelyettes feleségének Klára-Margit-Sára leánya; a kassai VIII. kerületben: Tokodi Lajos őrmester feleségének Tibor fia, Poór Pál törzsőrmester feleségének Pál-György fia, Pusztai Bertalan őrmester feleségének Bertalan-György fia, Lőrincz Ferenc őrmester feleségének Ferenc-György fia, Cs. Simon János törzsőrmester feleségének Éva leánya, Márton Kálmán törzsőrmester feleségének Kálmán-Gyula fia, Gombai István törzsőrmester feleségének István-László fia, Burai István csendőr feleségének Olga leánya, Sándor Imre I. törzsőrmester feleségének Mária-Edit leánya, László Ignác őrmester feleségének Julianna-Mária leánya; a kolozsvári IX. kerületben: Rácz Balázs törzsőrmester feleségének Valéria-Magdolna leánya; a marosvásárhelyi X. kerületben: Mocsári János tiszthelyettes feleségének Edit-Ilona leánya, Papp Kálmán tiszthelyettes feleségének Kálmán fia, Deák János törzsőrmester feleségének Zoltán-János-Vince fia.

Szerkesztői üzenetek.

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átsziszolálásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézirattal nem foglalkozunk. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímzett és válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvétel beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnymatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetében válaszolunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy útjeggyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

VARGA FERENC

csizmaspecialista és uri cipész

Készít: Dismagyar, vadász és angol lovaglócsizmát.

Országos ruházati intézet és Ludovika szállítója!

BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 1.

TELEFON: 184-205.

Katonai kitüntetések

szalagok, miniatűrök:

kistétényi WALTHER E.

Budapest, IV., Petőfi Sándor-utca 6. félelelet 5.

EXAKTA

A sokoldalú egyesemű tükörreflexkamara a csendőrség munkájára is kiválóan alkalmas. Rendszeres 1.1000-12 másodpercig, önkidő, csatlakozás villanófényfelvételhez, körretek közel felvételek számára. (Ujlenyomatok stb. fényképezésére) Ismertetés díjtalan!

Dresden - Str. sen 678.
Magyarországi képviselet: Kulhanek
H. A. Budapest, V.,
Báthány-utca 24. szám.

Növényhús

az egészséges és gazdaságos étkezés alapja
10 dkg 4 személyre elegendő vagy töltelék.
Kapható: Fratelli, Flumel üzletek,
fűszer- és csomage keresk. és Növényi
Tápszer üzem, Bpest, VII., Huszár-utca 10. sz.
TELEFON: 221-136.

IRODABUTOROK

a legmegbízhatóbb kivitelben méltányos áron

Bertalanné

butorraktárban nagy választékban

Bpest, VII. Rákóczi-út 82. I. em. Telefon. 223-131

A Foncière Általános Biztosító Intézet életbiztosítási kötvénye

- a vonatkozó kormányrendelet értelmében - teljes fedezetet nyújt a

háborús események

folytán bekövetkező halál esetére is. Felvilágosítást a központ: Budapest, V., Sas-utca 10-12. és az ország jelentősebb városaiban lévő képviseletek nyújtanak.

Magánlevelet nem írunk, akkor sem, ha a beküldő válasz-bélyegget mellékel.

Közerdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma, vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrlégénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlégénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni, kérjük, hogy ezt a borítólapon 3-ik és 4-ik oldalán nyomtatott levelezőlapra tegyék.

29.207. A Szut. 21. pontja teljes egészében érvényben van. Eszerint a 6 évi szolgálati kötelezőjébe a katonai szolgálati ideje is beszámítható. Akinek 3 évnél több katonai szolgálati ideje van, annak csak 3 évet számíthatnak abból be. Ha nem így állították volna ki a kötelezőjét, kérheti a Szut. 21. pont alkalmazását.

8888. A szülési segély a csendőrségnél ezideig intézményesen rendezhető nem volt. Gyermekszületés esetén a születési értesítés csatolásával segély kérhető. Ebben az esetben egyéb okmányt csatolni nem kell.

Gyula. Nem hallottunk róla.

1919. Ub. 1. A Felvidéki emlékérmét csak azok kapták meg, akik a megszállásban részt vettek. Az igényjogosultságot a csapattest (kerületi) parancsnokságok állapították meg. Leveleiből ítélve, Ön az igényt nem szerezte meg. 2. Ilyen tárgyú képre nincs szükségünk. 3. Soron kívüli nősülési engedélyt a közölt oknál fogva nem kaphat. Azt is hiába kérné, hogy édesanyjával közös háztartásban élhessen, mert édesanyja megélhetése biztosítva van.

Sz. J. prbeső. Szigetmonostor. Lehetségesnek tartjuk, ezt külön bizottság állapítja meg.

Öreg honvéd. Kihallgatáson jelentse.

Bármely márkás **RÁDIO** vételénél forduljunk bízalommal

Gazelli Árpád céghez

Kolozsvár, Mátyás király-tér 2. városháza. Villanyszerelés, rádió javítások és alkatrészek, csillárok. Kedvező fizetési feltételek

MINŐSÉG — TARTÓSSÁG

GYORSASÁG egyesül a

Mercedes

írógépben.

Kérjen még ma díjlanl ismertetést

IRÓGÉP BEHOZATALI RT.

BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 24.

Telefon: 120-501

NAGY IMRE

cs és kir. udvari szállító
virágkereskedő

Budapest, Fővám-tér 5.
Távbeszélő 186-829 és 186-820

Marosvásárhely. A volt 22. honv. gy. ezred irattára annak idején megszállott területen maradt és eltűnt. A katonai szolgálati idő igazolására elsősorban egykorú okmányokra vagy egyéb igazoló iratokra van szükség, ha azonban ilyenre szert tenni sehogyan sem tud, tisztí előjáró nyilatkozatát, ilyen hiányában legénységi bajtárs eskü alatti jegyzőkönyvi igazolását terjessze fel. Valószínűnek tartjuk, hogy végeredményben ez is megfelel majd.

Mecsek. Olvassa el „8888.” jeligés üzenetünket. Reméljük, hogy nálunk is mielőbb megvalósítható.

Sopron, 1941. A kéredezett címek: V. Cs. I. Miskole, 19. gy. ddr.; Sz. L. Tata, járási kat. pság.; Sz. (most Latoreczay) L. alez. Ungvár, 5. honv. gépk. zlj.; E. L. Budapest, II., Ezredes-utca 5/7.; V. B. Pécs, hadtest pság.; P. I. Budapest, XI., Fadrusz-u. 6.

Szilágy. A „Felvidéki emlékérem”-re való igényjogosultság megállapítására a csendőrkörületi parancsnokságok voltak hivatottak. Mi az igényjogosultságra nézve tehát nem nyilatkozhatunk, forduljon kerületi parancsnokságához, ha úgy tudja, hogy a rendelet szerint Önt az emlékérem megilleti.

Szebb jövőt. A legközelebbi tisztí szemlén jelentse.

Szamos. A „Háborús emlékérem” kérhető még, ha az igénye megvan rá. Nem értjük ugyan, hogy ebben az esetben miért nem kérte idejében? A kérvényt szolgálati úton a H. M. úrhoz kell felterjeszteni. Útmutatást talál rá lapunk 1940. évi 21. számának 729. oldalán „Háborús emlékérem” jeligés üzene-tünkben. Az osztrák háborús emlékérem már egyáltalán nem igényelhető, a bolgár háborús emlékérem igénylésének határ-ideje pedig már rég lejárt.

Búzavirág. Olvassa el a folyó évi 9. számunk 317. oldalán „Igazság” jeligés üzenetünket.

Védelem. 1. Nem. 2. Nem.

Csobánc. Az apa a Háborús emlékéremről nem mondhat le. Olvassa el 1940. évi 21. számunk 729. oldalán „Háborús emlékérem” jeligés üzenetünket.

Bánát. 1. A Szut. 203. pontja az irányadó. 2. A pályázati felhívás előreláthatólag 1942. tavaszán jelenik meg. Az illető jelentkezhetik, ha a tart. tisztí vizsgája megvan. Az említett ok nem akadály. A feltételeket egyébként a pályázat fogja közölni.

55.555. 1. A temetőben a sírok méreteit meghaladó terjedelemben engedély nélkül építeni, kerítést állítani nem szabad. Ha ebbe beleavatkozik a gondnokság, ez büntetendő cselekményt nem képez. Ha az építkezőnek panasa van, forduljon a gondnokság felettes hatóságához. 2. Az illető címe: Felsőderma.

Ha petróleummal világít

Aladdin

lámpát vegyen!

125 gyertyafényes kezelésmentes lágytűhöz világítás. Régi lámpáját átalakítjuk ismertetőt díjmentesen küldi

Aladdin RT. Budapest, VII., Nyár-u. 7.

Csendőrijárőr

éjjeli portyázásain csak

Pertrix

elemmel világítson

Minden szaküzletben kapható!

36.401. A Haborús emlékéremre, leveléből ítélve, igénye van. A kérvényt szolgálati úton a H. M. úrhoz kell előterjeszteni édesatyja halotti anyakönyvi kivonatával. Mást ne csatoljon, ha szükséges, utasítást kap.

Beszterce. Előfizetése a most beküldött 4 P figyelembevételével 1941. XII. 31-én jár le.

Hazám. A „Kerhó“ (Kerchove) név idegen eredetű. A régi cseh nyelvben van Krch férfi név, mely nyilván azonos a cseh Krchy szóval, ami magyarul „bal“-t jelent. Eszerint a cseh Krch név értelme megfelel a magyar Balogh névnek. A Krch-ből lehet Krchove, Krchov nevű község is van Csehszágban. A Krch-ből származhatott tehát Krcho, amit magyarosan Kerhó-nak ejtenénk. A Gerencsér szláv eredetű, de magyaros név. Némely vidéken a fazekasokat nevezik így. Ilyen községnév is van hazánkban.

Hadibeosztásban. A honvédségnél csak a nőknek fizettek gyakorlati pótdíjat s minthogy Önök oda tartoztak akkor, azért nem kaptak.

Ótthon. Alább több aggópolda címét közöljük, kérdezzék meg ezeket. 1. Erzsébet Szeretotthon, Bpest, VII., Alsóerdősor 7. 2. Kamaraerdei Szeretotthon, Budaörs. 3. Szeretotthon, I., Attila-u. 63. (Csak bpesti illetőségűek intézeti ellátására.) 4. Szent Erzsébet zárda aggópoldája és nőkörháza, Bpest, II., Fő-utca 41. 5. Evangélikus Szeretotház idős nők részére, Bpest, VIII., Balassa-utca 9.

Nyul. A „Keszán“ név idegen eredetű, de a család történetének ismerete nélkül nehéz a név eredetét megmagyarázni. Lehet, hogy a szlovén Kesan (késedelmes, lassú, késői) melléknévvel azonos. Lehet viszont keresztnévi eredetű is a Cassianus-ból. Nem magyar név.

Délvidék. Téved, a jelzett évfolyamból nem voltak még előléptetések.

Jó hazafiak. A kérdésére feleletet talál a Csendőr Btk. II. 1210—1233. oldalain.

Váratlan. A jv. iskola el nem végzése nem akadályozza az őrmesteri előléptetésnek. Más oka lehet a mellőzésének. Talán nincsen meg az egy évi honvédségi szolgálata, mert ebben az esetben csak 8 évi csendőrségi szolgálat után léptethető elő őrmesterré.

Haska: D. A „Gajdos“ magyar név. A „Ruszin“ családnév a kis-oroszoknál itt-ott használt rusin (magyarul = orosz) népnév mása. Magyarul tehát Orosz. Változtassa meg.

Előpatak. A „Tiba“ név hazánkban már a XI—XIV. században igen elterjedt. Van több Tiba nevű magyar hely is. Ezek mind magyar emberektől alapított helységek. (Gömör m. és Ung m.-ben; volt Tibaháza Szepes m.-ben a XIII—XV. században.) Az Ung megyei Tiba kisközség, az 1910-es népszámlálás szerint 757 magyar, német és szlovák lakossal. A név megfigyandó.

KEZIRATOK. FÉNYKEPEK.

Délvidék. A leírása jó, de az eset igen egyszerű ahhoz, hogy közölhetnénk. A tanulság benne az, hogy a helyszínen ténfergő és a nyomozás állása felől túlságosan érdeklődő egyén sokszor maga a tettes.

B. Gy. Kapoles. Felhasználjuk.

Mádéfalva. Jó, átfésülve sorra kerül.

Perjámos I., II. Mindkettő sorra kerül, csak türelmet kérünk.

Dicső. Megfelel, hozzuk, amint sorra kerül.

Nándorhegyi ny. thts. Kiszombor. Érdekes, de nem közlésre való.

F. S. Adony. Ügyes nyomozás, sok tanulsággal. Felhasználjuk.

Vasúti csendőr III., R. J. Szeged, T. F. Marcelháza, Sz. F. Marosvásárhely, V. I. Dombó. Jó, némi átirással sorra kerülnek.

R. M. Kolozsvár. Nem közölhető a vers.

Parád, M. M. Kőtegyán, P. Miskolc. Nem közölhetők.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÜTHY KÁLMÁN alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.

Felelős: Györy Aladár igazgató.

Lábizzadás

ellen 30 évnél régebben használják sikerrel a MOLNÁR-féle

SUDORÁN-T

Bővebb leírás a Cs. L. jún. 15-i számában

MOLNÁR JÁNOS gyógyszerész, BOZSOK

CSENDŐR GYŰRŰK

Ezüstből csendőrfejjel szép kivitelben monogrammal 14 pengőért 3 havi részletre is fizethető.

SASVÁRI JÓZSEF

Budapest, IV., Régiposta-utca 10. sz.

BŰTOR

LŐRINCZ fehér- és műbutoraszeres. Üzlet: VI., Király-utca 89. Üzem: VI., Podmaniczky-utca 41. Telefon: 319-955. Saját készítményű könyhák és előszobabútorok állandóan raktáron, avagy rajz szerint készülnek. Háló, kombinált és műbutor raktáron. Önkeresztény cég. A testületi tárgyalnak készpénzvásárlásánál 6% engedmény, avagy kedvezményes fizetési feltételek.

LUDVIG

Éremverő műintézete és Bronzműhelye

MÁSA, MÜSA, MUSA, KISOK, A HONVÉDELMI MINISZTERIUM STB. SZÁLLÍTÓJA KÜNTETVE TÖBB EZÜST ÉS ARANYÉREMMEL, Önkeresztény cég.

Budapest, VIII., Thék Endre-utca 18. — Telefon: 137-621.

Világhírű Merinofort nemes-spórás juhsajtot szállít; karikákban, dobozban szeletelten és vajjal passzirozott állapotban. Minden mennyiségben szállítunk I-rendű Merinó-juhtúrót,

Spöttle Testvérek

bődönben és cellophánban adagolva. Merinofort Juhsajtgyára Budafok, Tóth József-u. 21. Telefon: 269-705

Amerikai rendszerű

IRODABUTOR

ipari és kereskedelem kft.

Budapest, VIII., Magdolna-u. 6/a. Tel.: 143-932.

Mindennemű irodabutor raktáron. Kizárólag saját gyártmány.

Fillérekért főz

a Mintavásár szencziójo, a híres kecskeméti Bogovics-féle

Faszénfőző Ára: 2.— pengő

Vezérképvelet: Pereszlenyi rádió vill. és műszaki üzlet, Bpest, VI., Sziv-u. 46.